II

(Säädökset, joita ei tarvitse julkaista)

NEUVOSTO

NEUVOSTON SUOSITUS,

annettu 19 päivänä kesäkuuta 2000,

jäsenvaltioiden ja yhteisön talouspolitiikan laajoiksi suuntaviivoiksi

(2000/517/EY)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 99 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon komission suosituksen,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston 19 päivänä kesäkuuta Santa Maria da Feirassa käymän keskustelun,

sekä katsoo, että Euroopan parlamentti on hyväksynyt päätöslauselman komission suosituksesta,

SUOSITTELEE SEURAAVAA:

I. TALOUSPOLITIIKAN YLEISET SUUNTAVIIVAT

1 JOHDANTO

Globaalistuminen ja näkymät uudesta tietoon perustuvasta taloudesta antavat suuria mahdollisuuksia Euroopan unionille ja sen kansalaisille. Näiden mahdollisuuksien hyödyntämiseksi on tarpeen nopeuttaa käynnissä olevaa Euroopan talouden uudistamista. Tätä tarkoitusta varten nämä talouspolitiikan laajat suuntaviivat perustuvat voimassa olevaan strategiaan ja laajentavat sitä sekä antavat toiminnallisen sisällön Lissabonin Eurooppa-neuvoston päätelmille. Niissä keskitytään erityisesti rakennepolitiikan keskipitkän ja pitkän aikavälin vaikutuksiin ja uudistuksiin, joiden tavoitteena on talouden kasvupotentiaalin, työllisyyden ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden edistäminen sekä siirtyminen tietoon perustuvaan talouteen. Cardiffin ja Luxemburgin prosesseissa käsitellään tarkemmin niihin kuuluvia aiheita.

Talouspolitiikan laajat suuntaviivat

Perustamissopimuksessa edellytetään, että jäsenvaltiot harjoittavat talouspolitiikkaansa siten, että ne osaltaan myötävaikuttavat unionin tavoitteiden toteuttamiseen talouspolitiikan laajat suuntaviivat huomioon ottaen (98 artikla). Siinä edellytetään myös, että jäsenvaltiot pitävät talouspolitiikkaansa yhteistä etua koskevana asiana ja koordinoivat talouspolitiikkansa neuvostossa (99 artikla). Tämän vuoksi neuvosto on hyväksynyt komission suosituksesta talouspolitiikan laajat suuntaviivat joka vuosi talous- ja rahaliiton toisen vaiheen alkamisen jälkeen. Talouspolitiikan laajat suuntaviivat ovat keskeinen osa talouspolitiikan koordinointia ja muodostavat puitteet jäsenvaltioiden ja unionin yleisten talouspoliittisten tavoitteiden ja suuntausten määrittelylle. Talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen merkitys on kasvanut Helsingin Eurooppa-neuvostossa hyväksytyn neuvoston raportin "Talouspolitiikan koordinointi" ja Lissabonin työllisyyttä, talousuudistuksia ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta käsitelleen Eurooppa-neuvoston erityiskokouksen myötä, jossa Eurooppa-neuvosto päätti, että se tulee vuosittain pitämään talous- ja sosiaalikysymyksille omistetun kevätkokouksen.

Talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen laadinnan järjestelyä muutetaan, jotta Eurooppa-neuvosto voi kevätkokouksessaan ajoissa antaa tehokkaita poliittisia ohjeita ja jotta varmistetaan, että neuvosto (Ecofin) voi hyödyntää muiden neuvoston kokoonpanojen työtä.

Tästä vuodesta alkaen talouspolitiikan laajat suuntaviivat toimitetaan asianmukaisille neuvoston kokoonpanoille, jotta nämä voivat ottaa vastuun täytäntöönpanosta kullekin kuuluvilla aloilla. Samalla kyseisiä neuvoston kokoonpanoja kehotetaan jatkamaan työtä talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen valmistelemista varten seuraavaksi vuodeksi ja antamaan panoksensa käytettäväksi ensi vuoden tammikuun loppuun mennessä.

Komissio valmistelee ennen Eurooppa-neuvoston vuosittaista kevätkokousta pidettävässä neuvoston (Ecofin) istunnossa käytävää periaatekeskustelua turvautuen muun muassa edellä kuvattuun työskentelyyn, vakaus- ja lähentymisohjelmiin, yhteiseen työllisyysraporttiin ja Cardiffin selvityksiin sekä omaan arvioonsa talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen toteuttamisesta.

Neuvosto (Ecofin) laatii tämän perusteella asiakirjan, jossa esitetään avainkysymykset, joihin Eurooppa-neuvostoa pyydetään keskittymään, kun se käsittelee asiaa siinä vuosittaisen kevätkokouksen osassa, joka liittyy suoraan talouspolitiikan laajoihin suuntaviivoihin.

Neuvosto (Ecofin) laatii komission suosituksesta ja Eurooppa-neuvoston vuosittaisessa kevätkokouksessa osoittamien painopisteiden sekä muiden neuvoston kokoonpanojen komission suositukseen mahdollisesti tekemien huomautusten perusteella talouspolitiikan laajoja suuntaviivoja koskevan ehdotuksen, jonka perusteella Eurooppa-neuvoston kesäkuussa pidettävässä kokouksessa keskustellaan talouspolitiikan laajoista suuntaviivoista tehtävästä päätelmästä. Neuvosto (Ecofin) vahvistaa sen jälkeen talouspolitiikan laajat suuntaviivat perustamissopimuksen mukaisesti.

Yleisesti ottaen jäsenvaltioiden haasteet ja talouspolitiikan tarpeet ovat samat. Niinpä kappaleen 3 yleissuositukset koskevat niitä kaikkia. Jäsenvaltioiden välillä on kuitenkin samalla eroja niin talouden kehityksen ja näkymien kuin rakenteiden ja instituutioidenkin osalta. Tämä merkitsee sitä, että yleisstrategian puitteissa talouspolitiikan painopisteet ovat eri jäsenvaltioissa hieman erilaisia. Niitä käsitellään II osassa, jossa esitetään maakohtaiset talouspolitiikan suuntaviivat. On pantava merkille, että työmarkkinakysymysten osalta maakohtaisilla suuntaviivoilla täydennetään vuoden 2000 työllisyyspolitiikan suuntaviivoja ja tuetaan tarkistettujen kansallisten toimintasuunnitelmien täytäntöönpanoa. Jäsenvaltiot ovat vastikään toimittaneet kansalliset toimintasuunnitelmansa, joita arvioidaan yhteisessä työllisyysraportissa seuraavan työllisyyspaketin yhteydessä.

Euroalueeseen osallistuminen tarkoittaa sitä, että on tarpeen tehostaa politiikan yhteensovittamista. Tässä tarkoituksessa euroalueen jäsenvaltioiden ministerit kokoontuvat edelleen epävirallisesti Euro-11-ryhmässä, sen vaikuttamatta Ecofin-neuvoston keskeiseen asemaan talouspolitiikan yhteensovittamis- ja päätöksentekoprosessissa. Euro-11-ryhmä syventää yhteistä etua koskevien asioiden käsittelyä Luxemburgin Eurooppaneuvoston päätelmien mukaisesti. Tätä tehdessään se kiinnittää huomiota muun muassa sellaisiin asioihin kuten euron kurssikehitys, vaihtotase, pääomamarkkinoiden kehitys sekä osallistuvien jäsenvaltioiden suhdannetilanne ja budjettilinjaukset.

Euro-11-ryhmä jatkaa euroalueeseen osallistuvien jäsenvaltioiden talousarviokehityksen ja budjettipolitiikan jatkuvaa valvontaa sekä tarvittaessa tehostaa sitä. Tämä jatkuva valvonta edistää keskustelua, jonka tarkoituksena on pitää budjettipolitiikka talouden laajojen suuntaviivojen tai perustamissopimuksessa mainittujen kriteerien mukaisena. Toimivaltaansa kuuluvien ulkoisten asioiden osalta Euro-11-ryhmä laatii edelleen euroaluetta koskevat yhteiset kannat kansainvälisillä foorumeilla. Se kiinnittää erityishuomiota myös kokouksissa pysyvästi edustettuna olevan Euroopan keskuspankin kanssa käytävään hedelmälliseen keskusteluun. Menneiden kahden vuoden aikana kertyneen kokemuksen pohjalta ryhmä kehittää ja tehostaa jatkuvasti, tarvittaessa talous- ja rahoituskomitean valmistelemaa, yhteistä kieltä ja keskuudessaan sovittuja kantoja varmistaakseen yhteistä etua koskeviin asioihin liittyvän keskustelun johdonmukaisuuden.

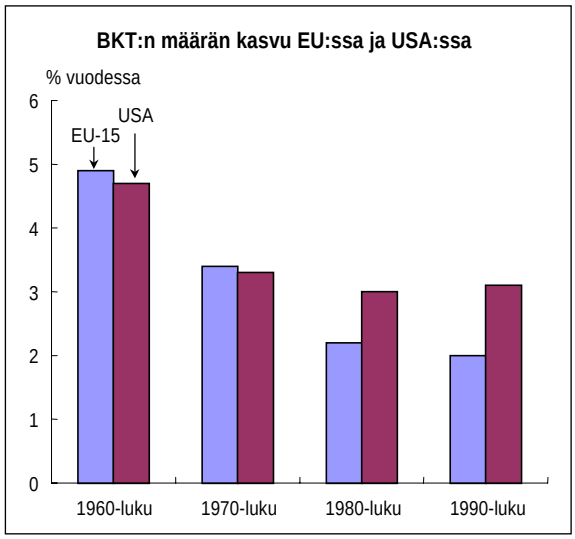
2 PAINOPISTEALUEET JA TALOUSPOLITIIKAN VAATIMUKSET

2.1 *EU:n talouden tila uuden vuosituhannen alkaessa*

Vuoden 2000 talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen taustalla on esitetty komission kevään 2000 talousennusteissa taloudellinen tilanne ja näkymät. Lisäksi neuvosto on hyödyntänyt niitä havaintoja ja päätelmiä, joita esitettiin komission laatimassa raportissa vuoden 1999 talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen toteuttamisesta. Raportissa todettiin, että yleisesti ottaen vuoden 1999 talouspolitiikan laajat suuntaviivat on toteutettu rohkaisevalla tavalla. Talouspolitiikka on kokonaisuudessaan ollut tarkoituksenmukaista. Työmarkkinauudistukset ovat kuitenkin edenneet vaihtelevasti; useissa jäsenvaltioissa on harjoitettu aktivointiin ja ennaltaehkäisyyn suuntautuvaa politiikkaa, mutta vain harvoissa on puututtu työllisyyttä haittaaviin vero- ja etuusjärjestelmiin. Liian jäykkää työsuhdeturvalainsäädäntöä olisi arvioitava uudelleen aktiivisemmin, jotta löydettäisiin keinot työpaikkojen luomisen edistämiselle. Talousuudistukset ovat edistyneet selvimmin sisämarkkinalainsäädännön täytäntöönpanon ja televiestintä- ja sähkömarkkinoiden vapauttamisen osalta. Lissabonin huippukokouksessa sovitut rakennekehityksen indikaattorit, jotka valmistuvat tämän vuoden loppuun mennessä, myötävaikuttavat tämän osalta talousuudistuksen nopeuttamiseen Euroopan talouden kilpailukyvyn parantamiseksi. Valtiontukien vähentämisessä ja riskipääomamarkkinoiden kehittymisessä on edistytty jonkin verran, joskaan ei riittävästi. Vähän edistystä on tapahtunut eräillä muilla aloilla, joista voidaan mainita julkisia hankintoja koskevien säännösten toimeenpano ja T & K-toiminnan ja innovaatioiden edistäminen.

1990-luvun perintö — Viime vuosikymmenen aikana Euroopan unioni on merkittävästi vaalinut taloudellista yhdentymistä ja luonut vankat puitteet talouspolitiikan harjoittamiselle. Sisämarkkinoiden toiminta on entisestään parantunut ja aiemmin ylisäännellyt toimialat on vapautettu ja ne ovat nyt avoimet kilpailuvoimille. Vakauteen tähtäävä rahapolitiikka, jota tukevat parantunut finanssipolitiikka ja tarkoituksenmukainen palkkakehitys, on otettu käyttöön. Euro on otettu onnistuneesti käyttöön. Talouspolitiikan yhteensovittamiselle on luotu kattavat puitteet, joihin viime vuonna lisättiin makrotaloutta koskevan vuoropuhelun sisältävä Euroopan työllisyyssopimus.

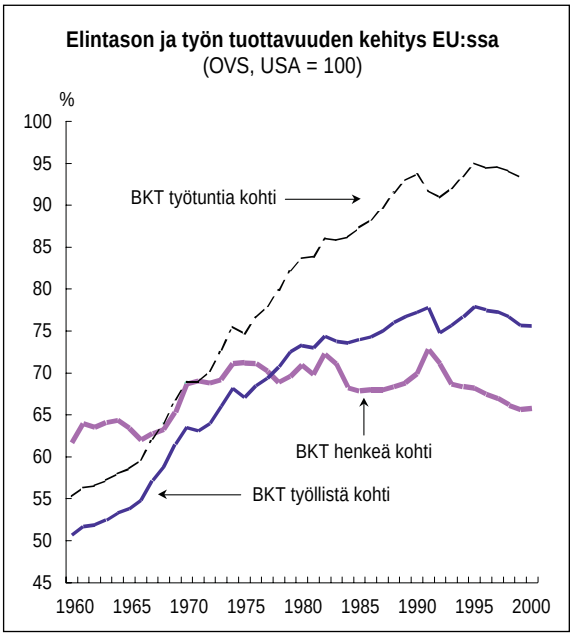
Näistä saavutuksista huolimatta EU:n talouskehitys 1990-luvulla oli pettymys verrattuna sekä aikaisempaan kehitykseen että Yhdysvaltain talouskehitykseen.

Lähde: Komissio.

Talouskasvu oli suhteellisen heikkoa, nettotyöllisyys ei parantunut ja nykyinen työttömyysaste on edelleen korkeampi kuin vuosikymmenen alussa. EU:n elintaso on keskimäärin 35 prosenttia alempi kuin Yhdysvaltain, vaikka työtuntia kohti laskettu tuotanto on noussut lähelle Yhdysvaltain tasoa neljän vuosikymmenen aikana tapahtuneen kehityseron umpeen kuromisen jälkeen. Suuri ero henkeä kohti laskettujen tulojen välillä johtuu osittain alhaisista ja paikalleen juuttuneista osallistumis- ja työllisyysasteista. Reaali-investoinnit eivät myöskään juuri nousseet EU:ssa 1990-luvulla, mikä johti investointien laskun jatkumiseen suhteessa BKT:hen, kun taas samanaikaisesti reaali-investoinnit lähes kaksinkertaistuivat Yhdysvalloissa.

Se, että puitteiden paraneminen ei näy vahvempana talouskehityksenä viittaa siihen, että edellisen vuosikymmenen alussa talous oli vakavasti epätasapainossa ja rakenteiden jäykkyys oli merkittävä. Osittain siinä näkyy myös se, että useissa jäsenvaltioissa talousuudistukset aloitettiin myöhään ja että vie oman aikansa ennen kuin tarkoituksenmukainen talouspolitiikkayhdistelmä kantaa hedelmää. Tässä yhteydessä on pantava merkille, että joidenkin jäsenvaltioiden talouskehitys oli vaikuttavaa viime vuosikymmenellä.

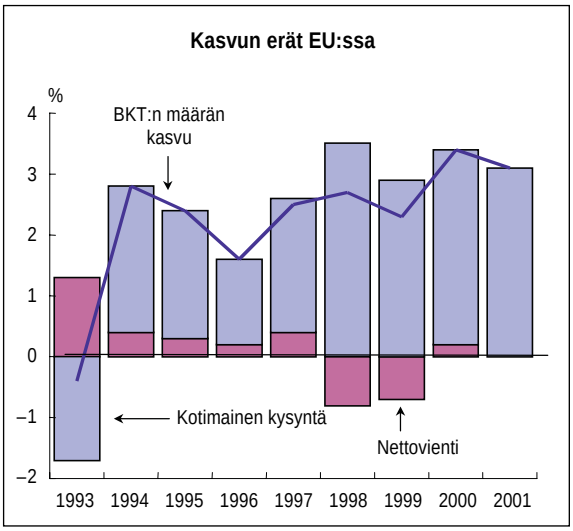

Lähde: Komissio.

Vaikka 1990-luvun alun taantuma vaikutti myös useimpiin maihin, niiden taloudet elpyivät sittemmin voimakkaasti, minkä ansiosta työttömyys on vähentynyt merkittävästi, joissakin tapauksissa tasolle, jollaista ei ole nähty sitten 1970-luvun alun. Vaikka maakohtaisilla tekijöillä oli vaikutuksensa, näille maille on yhteistä se, että niissä makrotalouden nopea sopeutus toteutui yhdessä kattavan rakenneuudistuspaketin kanssa ja että tätä keskinäisesti vahvistavaa strategiaa toteutettiin määrätietoisesti.

Suotuisat kasvunäkymät — Kesän 1990 alun jälkeen, jolloin edelliset talouspolitiikan laajat suuntaviivat hyväksyttiin, unionin talous on elpynyt yhä vahvemmin ja laajapohjaisemmin. Elpyminen on osittain seurausta suotuisan ympäristön vaikutuksesta. Vielä enemmän se johtuu kuitenkin terveestä makrotalouspolitiikasta, jota yhä enemmän tukevat jäsenvaltioiden toteuttamat rakennetoimet. Tätä prosessia on voimakkaasti jatkettava. Näissä olosuhteissa ja jos palkkakehitys odotetusti jatkuu asianmukaisena, noin 3 prosentin vuotuisen kasvun näkymät, joihin ei liity inflaatiota, ovat realistiset koko EU:ssa lähivuosina. On kuitenkin tiiviisti seurattava hintavakautta vaarantavia tekijöitä.

Kasvusta on tullut työllistävämpää suurelta osalta siksi, että kysyntä on siirtynyt työvoimavaltaisille palvelualoille ja on pyritty parantamaan efektiivistä työvoiman tarjontaa. Suotuisien taloudellisten edellytysten ja työmarkkinoilla toteutettujen rakennetoimien ansiosta työllisyyden kasvun odotetaan jatkuvan vahvana, mikä johtaa työttömyyden alenemiseen edelleen.

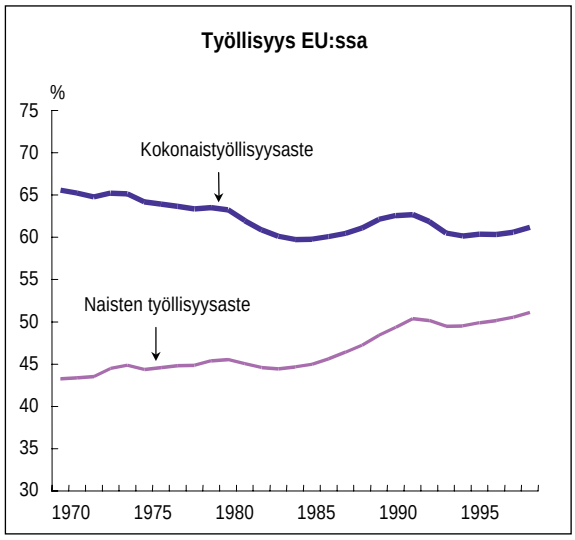

Lähde: Komissio.

2.2 ***Keskeiset haasteet***

Tällä vahvalla pohjalla Euroopan talouspoliittisilla päättäjillä on edessään uusia haasteita ja mahdollisuuksia tulevina vuosina ja myöhemmin. EU:n talouden neljä keskeistä haastetta ovat paluu täystyöllisyyteen, siirtyminen tietoon perustuvaan yhteiskuntaan, nopeasti vanhenevan väestön vaikutus ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden parantaminen. Nämä haasteet koskevat kaikkia jäsenvaltioita, mutta suuria eroja on siinä, kuinka merkittäviä ne kullekin ovat ja kuinka paljon valtiot ovat jo valmistautuneet niihin.

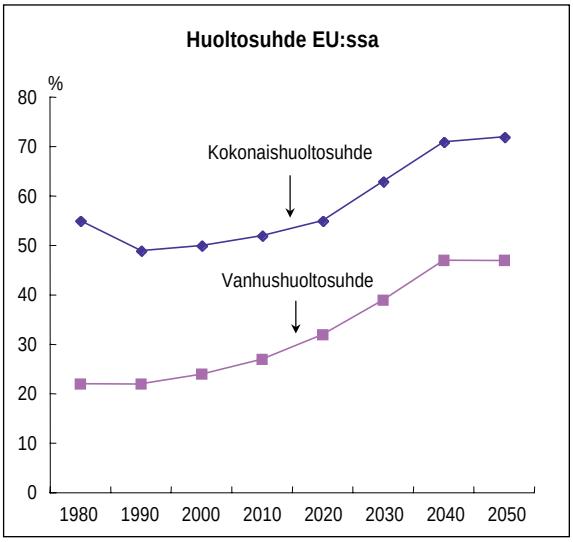
Täystyöllisyyden palauttaminen — Työttömyys on edelleen liian korkea. Vaikka se on vähentynyt vähitellen, se on yhä noin 9 prosenttia EU:n työvoimasta, ja lisäksi useimmissa jäsenmaissa on edelleen merkittäviä eroja naisten ja miesten työllisyyden välillä. Työllisyys- ja osallistumisaste — erityisesti naisten ja ikääntyvien työntekijöiden osalta — on myös alhainen monessa maassa. Tämän hetkinen työpaikkojen puute aiheuttaa suuria taloudellisia ja sosiaalisia kustannuksia. Näihin ongelmiin vastaaminen merkitsee erityisesti työpaikkojen luomista palvelualoille, naisten työllisyysasteen korottamista ja ikääntyvien työntekijöiden osallistumisasteen nostamista. Kuten Lissabonin Eurooppa-neuvoston erityiskokouksessa korostettiin, yleisenä tavoitteena on nostaa työllisyysaste nykyiseltä keskimäärin 61 prosentin tasolta mahdollisimman lähelle 70 prosenttia vuoteen 2010 mennessä ja nostaa naisten työllisyysaste keskimäärin 51 prosentista yli 60 prosenttiin vuoteen 2010 mennessä koko EU:ssa. Lissabonin Eurooppa-neuvoston erityiskokouksessa kehotettiin lisäksi jäsenvaltioita harkitsemaan kansallisten tavoitteiden asettamista työllisyysasteen nostamiseksi. Näiden tavoitteiden toteuttaminen keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä ei ainoastaan auttaisi saamaan EU:n talouskasvua kestävästi korkeammalle uralle vaan se helpottaisi myös jäsenvaltioiden julkisen talouden ja sosiaaliturvajärjestelmien tilaa ja auttaisi tehokkaasti torjumaan sosiaalista syrjäytymistä.

Lähde: Komissio.

Tietoon perustuvan talouden edistäminen — Innovaatioista ja tiedon karttumisesta on yhä lisääntyvässä määrin tulossa kilpailukyvyn, tuottavuuden, talouskasvun, työllisyyden ja elintason keskeisiä moottoreita. Euroopan unionin innovaatiokapasiteetin sekä tieto- ja viestintätekniikkateollisuuden tuotannon ja levittämisen osalta on kurottava umpeen Yhdysvaltojen etumatka. Lisäksi ammatillisissa taidoissa on merkittäviä puutteita, erityisesti luonnon- ja insinööritieteissä; tietoyhteiskunnan useilta työntekijöiltä edellyttämät tieto- ja viestintätekniikka-alan perustaidot ja asiantuntijataidot ovat myös puutteellisia. Näihin haasteisiin vastaaminen vaatiikin lisää julkisia ja yksityisiä investointeja inhimillisiin voimavaroihin, pääoman nykyaikaistamista, vapauttamisen lisäämistä ja rakenneuudistuksia, mikä johtaa talouden rakenteiden mukauttamiseen, kilpailukykyisempiin markkinoihin, resurssien joustavampaan kohdentamiseen toimialoille, yrityksiin ja toimiin sekä ammatillisten taitojen ja työpaikkojen parempaan yhteensopivuuteen.

Valmistautuminen väestön vanhenemiseen — Tämänhetkisten väestönkehitystä koskevien suuntausten pohjalta vanhempien, työvoimaan kuulumattomien ikäryhmien osuuden EU:n väestöstä odotetaan kasvavan huomattavasti ja EU:n työvoiman vähenevän vuoden 2010 jälkeen. Sen lisäksi, että huoltosuhteen kasvulla on mahdollisesti merkittävä vaikutus kokonaissäästöjen tasoon muiden tekijöiden pysyessä ennallaan, se vaikuttaa huomattavasti siihen osuuteen, joka työvoimalla on talouskasvuun ja julkisen talouden kestävyyteen. Huoltosuhteen nousu johtaa talouskasvun hidastumiseen, ellei työllisyysaste nouse ja tuottavuutta paranneta kestävästi sen vastapainoksi. Väestön vanheneminen vaikuttaa julkiseen talouteen ja lisää suuresti eläke- ja terveydenhuoltomenoja, jos niitä koskevia poliittisia linjauksia ei muuteta. Tilanteen korjaamiseksi jäsenvaltioiden on kehitettävä kattavia strategioita, joita ovat mm. julkisen talouden kestävyyden varmistavat toimenpiteet, eläke- ja terveydenhuoltojärjestelmien uudistus ja erityisesti ikääntyvien työntekijöiden osallistumisasteen nostamista edistävät toimet. Tämän haasteen vuoksi Lissabonin Eurooppa-neuvosto kehotti vahvistamaan jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä, erityisesti sosiaalisen suojelun tulevan kehityksen osalta sekä kiinnittämään erityishuomiota eläkejärjestelmien kestävyyteen pitemmällä aikavälillä.

Huom. Huoltosuhde = 0-14-vuotiaiden ja yli 65-vuotiaiden lukumäärä jaettuna työikäisten 15-64-vuotiaiden lukumäärällä.
Vanhushuoltosuhde = yli 65-vuotiaiden lukumäärä jaettuna työikaisten 15-64-vuotiaiden lukumäärällä.
Lähde: Komissio.

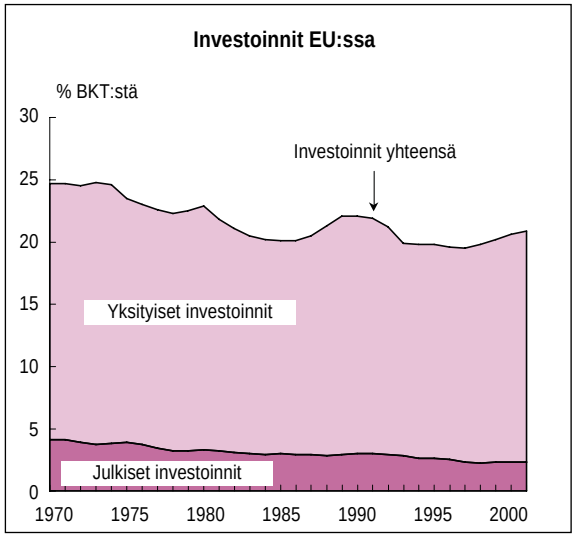
Sosiaalisen yhteenkuuluvuuden parantaminen — Vaikka EU:n kansalaisilla on keskimäärin korkea elintaso ja hyvä sosiaalisen suojelun taso, sosiaalista syrjäytymistä on edelleen paljon. Työttömyys on sosiaalisen syrjäytymisen tärkein syy EU:ssa. Syrjäytyminen johtuu erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden suuresta osuudesta ja siitä, että työttömyys on keskittynyt tietyille alueille tai tiettyihin yhteisöihin ja tiettyihin sosiaali- tai työntekijäryhmiin. Vaikka sosiaalinen yhteenkuuluvuus on laajempi kokonaisuus kuin työmarkkinakysymykset, työpaikka on paras suoja sosiaalista syrjäytymistä vastaan. Näin ollen parempien edellytysten luominen korkealle työllisyysasteelle ja alhaiselle työttömyydelle on vahvin panos, jolla talouspolitiikka voi edistää sosiaalista yhteenkuuluvuutta.

Uudistusten jatkaminen kansainvälisellä tasolla — Maailmantalouden jatkuvasti yhdentyessä ei riitä, että Euroopan unioni harkitsee omia talousuudistuksiaan muista erillään, vaan niiden vertailevassa arvioinnissa olisi EU:n sisäisen arvioinnin ohella käytettävä suorituskyvyltään maailman parhaita talouksia. Jos jäsenvaltiot aikovat korjata hyödyn talouspolitiikan harjoittamisen puitteiden parantumisesta, on harjoitettava asianmukaista ulkopolitiikkaa. Unionin olisikin jatkettava sellaisen yhteisen kauppapolitiikan harjoitta-

mista, joka suosii avoimia, kilpailukykyisiä markkinoita parhaan mahdollisen kasvun, vaurauden ja vakauden saavuttamiseksi. Kansainväliseen kauppaan ja investointeihin kohdistuvan avoimuuden ja kasvun välillä on erittäin vahva riippuvuus. Unioni on yksi maailman suurimmista yhtenäismarkkinoista ja sen vuoksi se voi saavuttaa erityisen paljon hyötyä jatkamalla vapauttamista ja haluaa itse edesauttaa tätä prosessia WTO:ssa käytävissä neuvotteluissa.

2.3 *Strategian edistäminen: EU: n talouden kasvupotentiaalin vahvistaminen*

Kaikki haasteet — paluu täystyöllisyyteen, siirtyminen tietoon perustuvaan yhteiskuntaan, valmistautuminen nopeasti vanhenevan väestön vaikutuksiin ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden parantaminen — liittyvät toisiinsa myös kansainvälisesti, ja niihin on vastattava kattavalla ja yhtenäisellä talouspolitiikan keskipitkän ja pitkän aikavälin strategialla. Vaikka keskeisiin haasteisiin vastaamisessa edistytään todennäköisesti merkittävästi nykyisen suhdannenousun aikana, EU:n talouden potentiaalinen tuotannon kasvu on tärkeä osa kasvuvauhdin säilyttämistä inflaatiota kiihdyttämättä keskipitkällä aikavälillä. Tämä vaatii vakaan talouden sekä terveen ja kestävän julkisen talouden ohella tehokkaiden, yhdentyneitten ja kilpailukykyisten markkinoiden aikaansaamista. Tehokkaat markkinat lujittavat kykyä investoida kasvun kannalta välttämättömiin inhimilliseen ja fyysiseen pääomaan, jotka ovat innovoinnin ja dynaamisuuden perusvoimavaroja.

Lähde: Komissio.

Kaikkien poliittisten toimijoiden on harjoitettava tätä strategiaa määrätietoisesti, jolloin saadaan aikaan tasapainoinen ja kattava talouspolitiikkayhdistelmä, jonka eri osa-alueet toisiaan tukien vahvistavat investointien, kasvun ja työpaikkojen luomisen, innovatiivisen ja tiedon kartuttamisen kapasiteetin sekä laajemman sosiaalisen osallisuuden edellytyksiä: Seuraavassa osassa kuvattujen pääkohtien mukaisesti on:

i) varmistettava kasvuun ja vakauteen tähtäävä talouspolitiikka;

ii) nopeutettava meneillään olevaa julkisen talouden vakauttamisprosessia;

iii) parannettava julkisen talouden laatua ja kestävyyttä;

iv) edistettävä asianmukaista palkkakehitystä;

v) edistettävä tietoon perustuvaa taloutta;

vi) varmistettava tehokkaat hyödyke- (tavara- ja palvelu-)markkinat;

vii) vahvistettava pääomamarkkinoita jatkamalla niiden yhdentämistä ja laajapohjaistamista;

viii) elvytettävä työmarkkinoita; ja

ix) vahvistettava kestävää kehitystä.

3 TALOUSPOLIITTISET SUOSITUKSET

3.1 ***Kasvuun ja vakauteen tähtäävän talouspolitiikan varmistaminen***

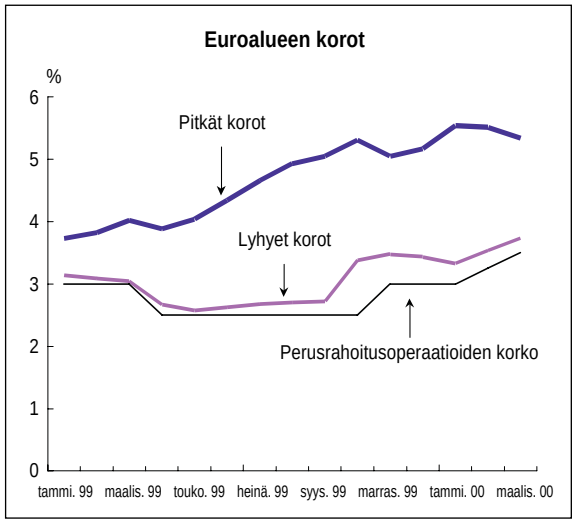
Talouspolitiikkaa koskeva yleinen lähestymistapa vaikuttaa keskeisesti kasvun ja työllisyyden edistämiseen ja hintavakauden säilymiseen. Lyhyellä aikavälillä sillä varmistetaan, että sen hetkinen elpyminen jatkuu ja kasvupotentiaali toteutuu täysimääräisenä. Keskipitkällä aikavälillä myötävaikutetaan sellaisten edellytysten syntymiseen, joilla varmistetaan riittävä talletusten ja investointien taso talouden saattamiseksi kestävälle, nopeamman kasvun ja työllisyyden uralle inflaatiota kiihdyttämättä.

Euroalueen taloudelliset edellytykset ja talousnäkymät ovat parantuneet huomattavasti elpymisen laajentuessa ja vahvistuessa. Nyt keskeinen politiikan haaste on varmistaa, että tämänhetkinen elpyminen kehittyy pitkäaikaiseksi voimakkaan talouskasvun ja kasvavan työllisyyden kaudeksi. Asianmukaiseen ja jännitteistä vapaaseen talouspolitiikan lähestymistapaan kuuluu

i) rahapolitiikka, jolla sitoudutaan säilyttämään hintavakaus perustamissopimuksen mukaisesti;

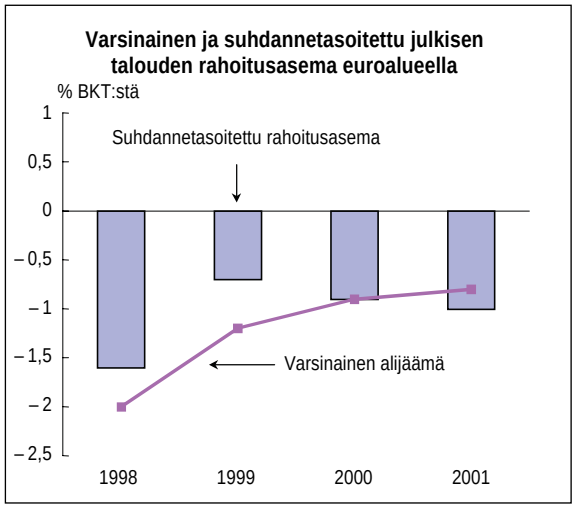
ii) jäsenvaltioiden kestävä pyrkimys nopeuttaa parhaillaan suoritettavaa julkisen talouden vakauttamista, saavuttaa mahdollisimman nopeasti lähes tasapainoinen tai ylijäämäinen julkisen talouden rahoitusasema ja ylläpitää sitä keskipitkällä aikavälillä sekä supistaa julkista velkaa;

iii) työmarkkinaosapuolten vastuuntuntoisen toiminnan jatkuminen, jolla tuetaan hintavakauden ja työpaikkojen luomisen kanssa yhteensopivaa palkkakehitystä.

Lähde: Komissio.

Euroalueen ulkopuolisten jäsenvaltioiden on myös jatkettava tervettä raha- ja finanssipolitiikkaa valuuttakurssisitoumuksen noudattamiseksi niiden kahden jäsenvaltion osalta, jotka osallistuvat ERM2-järjestelmään (Tanska ja Kreikka), tai inflaatiotavoitteen saavuttamiseksi, jolloin luodaan edellytykset valuuttakurssivakaudelle kahden muun jäsenvaltion osalta (Ruotsi ja Yhdistynyt kuningaskunta).

Lähde: Komissio.

3.2 ***Julkisen talouden vakauttamisprosessin nopeuttaminen***

Vakaus- ja kasvusopimuksen mukainen terve julkisen talouden rahoitusasema luo riittävän liikkumavaran automaattisten vakauttajien täysimääräiselle toiminnalle ilman, että olisi vaaraa, että alijäämätavoite (3 prosenttia suhteessa BKT:hen) ylittyisi. Sillä on suotuisa vaikutus korkoihin ja se edesauttaa yksityisen sektorin investointeja, alentaa edelleen julkisen talouden velkaa suhteessa BKT:hen ja lisäämällä EMUn julkisen talouden puitteiden uskottavuutta vahvistaa sijoittajien luottamusta. Koska tuotannon kasvun odotetaan ylittävän potentiaalisen kasvun, myötäsyklistä finanssipolitiikan linjausta olisi vältettävä. Koska julkisen talouden näkymien mukaan perusjäämät eivät vahvistu EU:ssa kokonaisuudessaan, julkisen talouden vakauttamista on päätetty nopeuttaa. Koska talouden ja julkisen talouden tilanne vaihtelee eri jäsenvaltioissa, lisäsopeutuksen laajuus, ajoitus ja nopeus on räätälöitävä kansallisten olosuhteiden mukaisiksi. Yleisesti ottaen jäsenvaltioiden on kuitenkin

i) hyödynnettävä odotettua paremman talouskasvun tuoma julkisen talouden paraneminen siten, että niiden julkisen talouden alijäämät vuonna 2000 ovat paremmat kuin tarkistettujen vakaus- ja lähentymisohjelmien alijäämätavoitteet; tämä on sopusoinnussa viime vuoden suosituksen kanssa, jossa suositeltiin julkisen talouden mukauttamista etupainotteisesti vuodesta 2000 alkaen, minkä pitäisi olla mahdollista useimmissa jäsenvaltioissa, koska vuoden 1999 toteutumat ovat olleet suunniteltuja parempia;

ii) koska kasvu jatkuu voimakkaana, saavutettava lähes tasapainoinen tai ylijäämäinen julkisen talouden rahoitusasema aiemmin kuin tarkistetuissa vakaus- ja lähentymisohjelmissa on ennakoitu, ja yleensä vuonna 2001 saada riittävästi liikkumavaraa, jolla maa voi selvitä haitallisista suhdannevaihteluista;

iii) harjoitettava tarvittaessa jatkuvaa vakaus- ja kasvusopimuksen vähimmäisvaatimuksia tiukempaa julkisen talouden vakauttamista, jolla luodaan lisää liikkumavaraa suhdannevakautuksen varalta, selviydytään odottamattomista julkisen talouden muutoksista, saadaan velka supistumaan nopeammin ja valmistaudutaan väestön ikääntymiseen liittyviin julkisen talouden haasteisiin.

Julkisyhteisöjen nettoluotonanto (+)/-otto(−) tarkistetuissa vakaus- ja lähentymisohjelmissa

(% BKT:stä)

	Pvm (1)	1999 (2)	2000 (*)	2001	2002	2003
Vakausohjelmat						
B	12/99	− 0,9	− 0,7	− 0,5	0,0	0,2
D	12/99 (3)	− 1,1	− 1,1	− 1,5	− 1,0	− 0,5
E	01/00	− 1,1	− 0,8	− 0,4	0,1	0,2
F (4)	01/00	− 1,8	− 1,5	− 1,2	− 0,7	− 0,3
IRL	12/99	2,0	1,6	2,5	2,6	n.a.
I	01/00	− 1,9	− 1,5	− 1,0	− 0,6	− 0,1
L	02/00	2,4	2,5	2,6	2,9	3,1
NL (5)	11/99	0,5	0,4	− 1,3/− 0,5	− 1,1/0,0	n.a.
A	03/00	− 2,0	− 1,7	− 1,5	− 1,4	− 1,3
P	02/00	− 2,0	− 1,5	− 1,1	− 0,7	− 0,3
FIN	09/99	2,3	3,7	4,2	4,6	4,7
EUR-11		− 1,2	− 1,1	− 1,0	− 0,6	− 0,2
Lähentymisohjelmat						
DK	12/99	3,0	2,2	2,2	2,3	2,5
EL	12/99	− 1,6	− 1,2	− 0,2	0,2	n.a.
S	11/99	1,9	2,2	2,0	2,0	n.a.
UK (6)	12/99	1,2	0,2	0,2	− 0,1	− 0,4
EU-15		− 0,6	− 0,7	− 0,6	− 0,3	− 0,2

(*) Jäsenvaltioiden maaliskuussa 2000 toimittamat atk-ilmoitukset.
(1) Hyväksymispäivä.
(2) Toteutunut.
(3) Lisäsys helmik. 2000 annettuun tarkistettuun vakausohjelmaan.
(4) Suotuisa skenaario; varovaisen skenaarion ennusteet: − 1,3 % v. 2001, − 0,9 % v. 2002 ja − 0,5 % BKT:stä v. 2003.
(5) Vuoden 2001 luvut perustuvat varovaiseen skenaarioon ja vuoden 2002 luvut suotuisaan skenaarioon; molemmat skenaariot perustuvat vuoden 2000 talousarviomuistioon, joka julkaistiin syyskuussa 1999, jonka jälkeen toteutunut kehitys on ollut suotuisampi.
(6) 1999 tulos kalenterivuoden osalta. Ohjelmassa tilivuositiedot.

Lähde: Komissio.

3.3 ***Julkisen talouden laadun ja kestävyyden parantaminen***

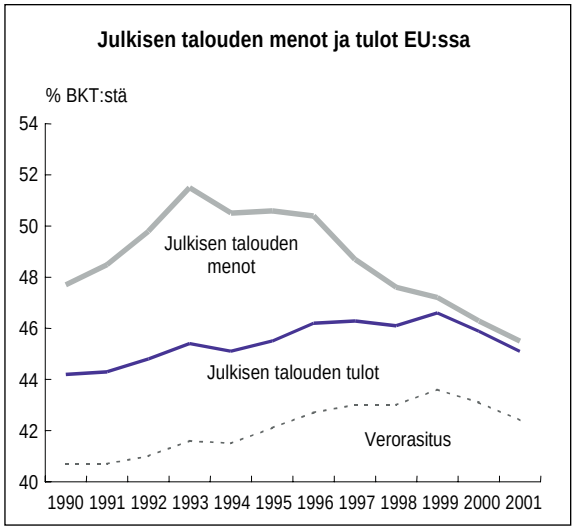
Nykyiset suotuisat talousnäkymät tarjoavat mahdollisuuden käynnistää kattavia uudistuksia mm. menorakenteen muuttamiseksi ja verorasituksen keventämiseksi samalla kun parannetaan julkisen talouden vakauttamista. Julkisen talouden vakauttamisen rakenne ja laatu vaikuttavat työllisyyden paranemiseen ja EMUn häiriöttömän toiminnan takaamiseen. Julkisten menojen rakennetta on muutettava niin, että ne tukevat investointeja aineelliseen ja aineettomaan pääomaan ja parantavat talouden kasvupotentiaalia; verouudistukset, joiden tavoitteena on verorasituksen keventäminen ja verovääristymien poistaminen, ovat keskeisen tärkeitä kasvu- ja työllisyyspotentiaalin lisäämiseksi. Verojärjestelmien on myös selvittävä taloudellisen yhdentymisen ja teknisen muutoksen haasteista, mukaan luettuna

haitallisen verokilpailun torjunta. Talouden muutosta on tuettava sosiaaliturvajärjestelmillä, joita on mukautettava niin, että työnteko on kannattavaa, ja poistamalla tekijät, jotka eivät kannusta työntekoon, sekä huolehtimalla siitä, että laadukkaita palveluita tarjotaan tehokkaasti. Samaan aikaan hyvinvointiyhteiskunnan nykyaikaistamisella on huolehdittava siitä, että rakennemuutoksella ei moninkertaisteta olemassa olevia sosiaalisia ongelmia, ts. työttömyyttä, sosiaalista syrjäytymistä ja köyhyyttä. Julkisen talouden kestävyys on varmistettava keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä ottaen huomioon demografinen ja muu pitkäaikainen rakenteellinen kehitys. Jäsenvaltioiden on

i) vahvistettava julkisen talouden kestävyyttä pääasiassa menoja hillitsemällä pikemmin kuin verojen korotuksilla;

ii) otettava käyttöön tai parannettava sellaisia mekanismeja ja instituutioita, joiden avulla voidaan hillitä menoja; tässä yhteydessä menojen ylärajojen käyttöönottoa voidaan harkita;

iii) summattava julkisia menoja uudelleen niin, että investoinneille fyysiseen ja inhimilliseen pääomaan, T & K -toimintaan ja innovaatioihin ja tietotekniikkaan annetaan suhteellisesti suurempi merkitys, jotta varmistetaan huomattava vuosittainen lisäys inhimillisiin voimavaroihin tehtyihin investointeihin per henkilö;

Lähde: Komissio.

iv) tarkistettava etuusjärjestelmiä, jotta työnteosta tulee kannattavaa;

v) kevennettävä verorasitusta erityisesti matalapalkkaisten osalta työllisyyttä suosivaksi jatkuvan julkisen talouden vakauttamisen puitteissa;

vi) tarkistettava eläke- ja terveydenhuoltojärjestelmiä pikaisesti väestön ikääntymisen aiheuttamien talousarviohaasteiden huomioimiseksi;

vii) parannettava verojärjestelmien tehokkuutta ja läpinäkyvyyttä, erityisesti veropohjaa laajentamalla, verokantaa alentamalla ja huolehtimalla asianmukaisista verotuksen täytäntöönpanomenettelyistä;

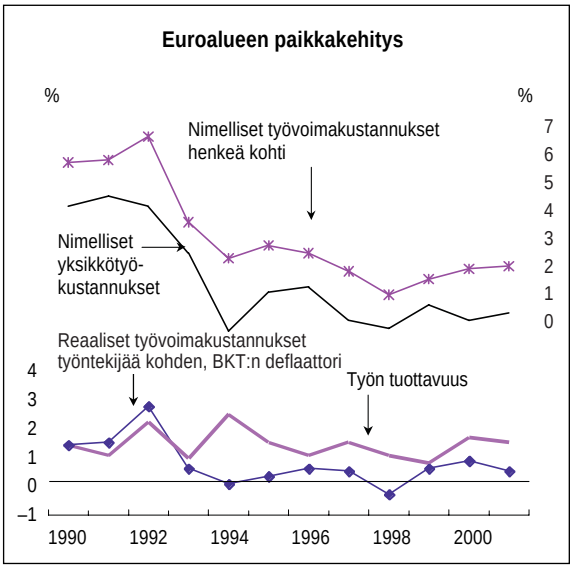
viii) ryhdyttävä alv-järjestelmien uudistuksiin, joiden tavoitteena on voimassa olevien säännösten yksinkertaistaminen ja nykyaikaistaminen sekä niiden soveltamisen yhdenmukaistaminen ja hallinnollisen yhteistyön vahvistaminen; saatettava päätökseen käynnissä olevat keskustelut sähköisen kaupan verotuksesta, mikä osaltaan takaa sisämarkkinoiden häiriöttömän toiminnan;

ix) jatkettava verotuksen yhteensovittamista haitallisen verokilpailun estämiseksi; päästävä sopimukseen veropaketista joulukuussa 1999 pidetyn Helsingin Eurooppa-neuvoston kokouksen päätelmien mukaisesti.

Jäsenvaltioiden tavoin myös yhteisön on noudatettava talousarvion kurinalaisuuden periaatetta. Sitä on sovellettava rahoitusnäkymien kaikkiin luokkiin kuten Berliinin Eurooppa-neuvostossa vuonna 1999 päätettiin noudattaen samalla talousarvion kurinalaisuudesta ja talousarviomenettelyn parantamisesta tehtyä toimielinten välistä sopimusta; yhteisön resursseja on rahoitusnäkymien puitteissa ja toimielinten välillä tehtyä sopimusta noudattaen hyödynnettävä joustavasti, jotta voidaan parantaa EU:n talousarvion vaikutusta talouteen.

3.4 *Tavoitteita tukevan palkkakehityksen edistäminen*

Talous- ja työllisyystilanteen erojen pitäisi antaa kuvastua jäsenvaltioiden palkkakehityksessä. Hallitukset voivat luoda oikeanlaiset puitteet, joilla edistetään työmarkkinaosapuolten välisiä neuvotteluja. Jotta palkkakehitys tukisi osaltaan työllistävää talouspolitiikkaa, työmarkkinaosapuolten on jatkettava harjoittamaansa vastuullista politiikkaa ja tehtävä työehtosopimukset jäsenvaltioissa talouspolitiikan laajoissa suuntaviivoissa esitettyjen yleisperiaatteiden mukaisiksi. On tarpeen

Lähde: Komissio.

i) Vaatia, että nimelliset palkankorotukset sopivat yhteen hintavakauden kanssa. Euroalueella se tarkoittaa, että kokonaispalkankorotukset sopivat yhteen EKP:n hintavakaustavoitteen mukaisen hintojen nousun kanssa.

ii) Korostaa reaalipalkkakehityksen merkitystä vahvalle työllisyyskasvulle ja kannustaa reaalipalkkojen nousua, joka on suhteessa työn tuottavuuden kasvuun siten, että samalla tarvittaessa vahvistetaan kapasiteettia lisäävien ja työpaikkoja luovien investointien kannattavuutta ja ylläpidetään sitä. Tämä tarkoittaa, että maissa, joissa työn kokonaistuottavuuden kasvu on hidastumassa, on vähemmän liikkumavaraa reaalipalkan korotuksille. Työajan lyhentäminen ei myöskään saa johtaa reaalisten yksikkötyökustannusten nousuun. Jotta kannattavuuden paraneminen johtaisi investointien kasvuun EU:ssa, on olennaisen tärkeää muovata kysyntäkehityksen, työmarkkinaolojen, verotuksen ja sääntelyjärjestelmän osalta investointimyönteinen ympäristö.

iii) Huolehtia siitä, että keskitetyissä työehtojärjestelmissä otetaan palkkatasoa määriteltäessä huomioon tuottavuuserot (johtuvatpa ne sitten ammattitaidon, pätevyyden tai maantieteellisen alueen eroista).

iv) Harjoittaa politiikkaa, jonka tavoitteena on vähentää sellaisia sukupuolten välisiä palkkaeroja, jotka tosiasiassa johtuvat syrjinnästä.

3.5 ***Tietoon perustuvan talouden edistäminen***

Euroopan unionin on parannettava innovaatiokapasiteettiaan olennaisena osana strategiaansa, jonka tavoitteena on kasvun ja työllisyyden lisääminen. Innovaatioiden ja teknologian leviämisen vaikutus jää kuitenkin vähäiseksi, elleivät ne ole osa laajempaa hyödyke-, pääoma- ja työmarkkinoiden uudistusta. Hyödyke- ja pääomamarkkinoiden kiristyvä kilpailu ja tehokkaat rahoitusmarkkinat ovat olennaiset edellytykset innovaatioiden lisäämiseksi ja teknologian leviämisen tehostamiseksi. Jäsenvaltioiden on

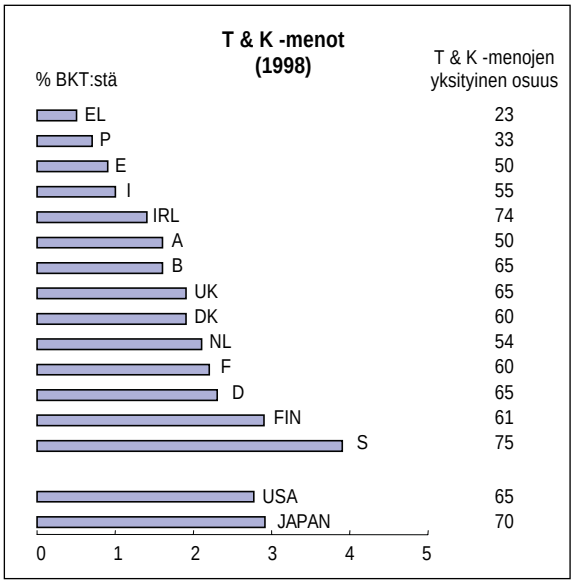
i) tarjottava riittävät puite-edellytykset, joilla lisätään yksityisen sektorin osallistumista T & K -menojen rahoittamiseen, T & K -kumppanuutta ja uusien korkean teknologian yritysten perustamista esimerkiksi veropolitiikan avulla ja parantamalla riskipääomamarkkinoiden toimintaa;

ii) edistettävä kilpailua hyödyke- ja pääoma-markkinoilla erityisesti poistamalla tuonnin ja viennin esteitä, mikä vahvistaa yritysten kannustimia innovoida ja edistää teknologian leviämistä ja tiedonvälitystä;

iii) huolehdittava siitä, että perustutkimuksen rahoitukseen ohjataan riittävästi ja tehokkaasti julkista tukea, luodaan osaamiskeskuksia ja tarjotaan kannustimia tutkimuslaitosten ja liike-elämän välisten yhteyksien parantamiseksi ja huolehdittava tiedon jakamisesta; valtiontukia koskevia sääntöjä on noudatettava tarkasti;

iv) varmistettava edullinen, nopea pääsy Internetiin;

v) ryhdyttävä toimenpiteisiin T & K -toiminnan hajanaisuuden ja lokeroituneisuuden vähentämiseksi ja tiivistettävä yhteistyötä EU:n tasolla Euroopan tutkimus- ja innovointialueen luomiseksi; parannettava tutkimuskeskusten verkottumista vuoteen 2001 mennessä ja ryhdyttävä toimenpiteisiin tutkijoiden liikkuvuuden esteiden poistamiseksi vuoteen 2002 mennessä; varmistettava EU:n patenttijärjestelmän perustaminen komission ehdotuksen perusteella vuoden 2001 loppuun mennessä; ja

Huom. Tiedot viittaavat yksityisen sektorin osuuteen T & K -toiminnasta.
Lähde: Komissio ja OECD.

vi) vahvistettava sekä yksityisen että julkisen yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen ponnisteluja työvoiman sopeutumiskyvyn parantamiseksi ja ammattitaidon puutteesta johtuvan työttömyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen välttämiseksi, edistettävä tietoyhteiskunnan taitojen elinikäistä oppimista; kannustettava yrityksiä, työntekijöitä ja oppilaitoksia osallistumaan elinikäiseen oppimiseen, vähennettävä vuoteen 2010 mennessä puoleen vain peruskoulun suorittaneiden 18–24-vuotiaiden lukumäärä, jotka eivät ole jatkaneet opintojaan; lisättävä tutkijoiden ja insinöörien lukumäärää, taattava Internetin ja

muiden multimediavälineiden saatavuus kaikille kouluille vuoden 2001 loppuun mennessä ja opettajille niiden edellyttämät taidot vuoden 2002 loppuun mennessä ja laajennettava tietotekniikan käyttöä kouluissa.

3.6 ***Hyödyke- (tavara- ja palvelu-)markkinoiden toiminnan tehokkuuden varmistaminen***

Tehokkaat hyödykemarkkinat ovat olennaisen tärkeä edellytys sille, että EU-maat voivat hyödyntää täysimääräisesti euron käyttöönoton, globaalistumisen ja uuden teknologian luomat mahdollisuudet ja niillä on merkittävä rooli työllisyyshaasteeseen vastattaessa. Tässä on jo edistytty huomattavasti erityisesti jäsenvaltioiden toteuttamien rakenneuudistusten ja Cardiffin prosessin antaman kimmokkeen ansiosta. Palveluiden tehostuminen on kuitenkin edistynyt hitaimmin. Vuoden 2000 loppuun mennessä tarvitaan strategiaa, jolla poistetaan palveluiden kaupan esteet. Jäsenvaltioiden on

i) pantava sisämarkkinalainsäädäntö kokonaisuudessaan tehokkaasti täytäntöön, erityisesti julkisten hankintojen ja teknisten standardien osalta; toteutettava toimenpiteitä, jotta varmistetaan pääsy sekä julkisiin hankintoihin että julkisiin peruspalveluihin verkon välityksellä vuoteen 2003 mennessä; vähennetään kansallisen teknisen sääntelyn määrää ehdottomasti välttämättömimpään; parannetaan vastavuoroista tunnustamista koskevan periaatteen toimintaa;

ii) varmistettava kilpailuviranomaisten riippumattomuus; valtuutettava kilpailuviranomaiset valvomaan perustamissopimuksen 81 artiklan (kartellit) ja 82 artiklan (määräävän markkina-aseman väärinkäyttö) noudattamista avoimin ja tehokkain välinein;

iii) vähennettävä valtiontukia, erityisesti tapauskohtaisia tukia, ja kohdentaa niitä enemmän monialaisiin tavoitteisiin; parannettava valtiontukien valvontaa ja niiden tehokkuuden arviointia;

iv) saatettava televiestintämarkkinoiden vapauttaminen päätökseen vuoden 2001 loppuun mennessä ja erityisesti lisättävä paikallisliityntäverkkojen kilpailun tehostamista koskevaa työtä vuoden 2000 loppuun mennessä;

v) nopeutettava energia- (sähkö- ja kaasu-), postipalvelu- ja liikennealan vapauttamista tavoitteena aidosti kansainväliset markkinat näillä aloilla; pantava kokonaisuudessaan täytäntöön ne EY:n direktiivit, jotka avaavat markkinat yleishyödyllisiä palveluita tarjoaville laitoksille; huolehdittava siitä, että hintojen alenemisesta ja korkealaatuisista palveluista saatava hyöty myös siirtyy viipymättä kuluttajille ja teollisuuden käyttäjille riittävän sääntelyn kautta ottaen huomioon julkisen palvelun velvoitteet; verkkoteollisuuden uudistusten järjestelmällinen arviointi on tarpeen niiden toteuttamisen jälkeen;

vi) vahvistettava palvelualojen, erityisesti rahoituspalvelualan, jakelualan ja yrityspalveluiden kilpailua; päätettävä komission ehdotuksen pohjalta strategiasta, joka koskee palvelualojen esteiden poistamista vuoden 2000 loppuun mennessä ja toteutettava toimenpiteitä, joiden avulla sähköisen kaupan potentiaali saadaan kehittymään täysimääräisesti;

vii) kevennettävä erityisesti pk-yritysten perustamista ja hoitoa koskevaa sääntelyä innovoivaa liiketoimintaa suosivan ympäristön luomiseksi ja laadittava strategia, jolla sääntely-ympäristöä yksinkertaistetaan edelleen koordinoidusti vuoteen 2001 mennessä;

viii) kehitettävä järjestelmällinen lähestymistapa palvelualojen sääntelypuitteisiin, jonka tavoitteena voisi olla niiden alojen määritteleminen, joilla markkinatekijöitä voitaisiin käyttää julkisten palvelujen tarjoamisessa; kehitettävä toimia, joilla tehostetaan julkista hallintoa edistämällä uusien johtamis- ja viestintätekniikoiden (sähköinen kaupankäynti, Internet, julkiset hankinnat verkossa) käyttöä ja kannustamalla avoimia julkisen ja yksityisen sektorin yhteishankkeita; ja

ix) valvottava useiden sääntelyuudistusten täytäntöönpanon vaikutuksia konkreettisten tulosten saamiseksi taloudellisen tehokkuuden ja kuluttajan hyödyn osalta.

3.7 ***Pääomamarkkinoiden edistäminen yhdentämistä ja laaja-alaistamista jatkamalla***

Tehokkailla, yhdentyneillä rahoitusmarkkinoilla pääoma kohdentuu paremmin ja sen kustannukset alenevat. Rahoitusmarkkinat auttavat rakenneuudistusprosessia ja tukevat olennaisella tavalla yrittäjyyskulttuuria. Tällä voitaisiin helpottaa tuottavuus- ja investointiasteen nostamista. Vahvat rahoitusjärjestelmät tukevat osaltaan myös talouden vakautta. Euron käyttöönoton jälkeen rahoitusmarkkinoiden yhdentyminen on edistynyt myönteisesti, mihin on merkittävällä tavalla vaikuttanut rahoitusmarkkinoiden ja riskipääoman toimintasuunnitelmien jatkuva täytäntöönpano. Tämä on talouspolitiikan keskeisiä tehtäviä, jonka osalta olisi toimittava mahdollisimman nopeasti; Lissabonin Eurooppa-neuvoston erityiskokouksessa edellytettiin, että rahoitusmarkkinoiden toimintasuunnitelma on kokonaisuudessaan pantu täytäntöön vuoteen 2005 mennessä ja riskipääoman toimintasuunnitelma vuoteen 2003 mennessä. Lisäksi suunnitelmissa ja niiden täytäntöönpanossa olisi otettava huomioon markkinoiden todellinen kehitys niin, että yhdentyminen on mahdollisimman suuressa määrin markkinavetoista. On tarpeen

i) edesauttaa liikkeeseenlaskijoille myönnettävän yhden luvan (*"single passport for issuers"*) avulla myös pk-yritysten mahdollisuuksia hankkia pääomaa mahdollisimman laajalti koko EU:n alueelta;

ii) edesauttaa kaikkien sijoittajien osallistumista yhdentyneille markkinoille poistamalla eläkerahastosijoittamisen ja eläkerahastojen sijoitusten esteitä, tarkistamalla liike-elämän käytännesääntöjä, varmistamalla asianmukainen sijoittajien suoja selkeyttämällä ammattimaisten ja yksityisten sijoittajien välistä eroa, ja parantamalla yhteisösijoittajien sijoitustoiminnan puitteita;

iii) edistää valtion joukkovelkakirjamarkkinoiden yhdentymistä edelleen lisäämällä liikkeeseenlaskutekniikoita ja velkainstrumentteja koskevaa kuulemista ja avoimuutta ja parantamalla rajat ylittävien repomarkkinoiden toimintaa;

iv) parantaa arvopapereiden maksu- ja selvitysjärjestelmien tehokkuutta, mikä auttaa ja edistää tervettä rajat ylittävää toimintaa;

v) tehostaa rajatylittäviä yksityisiä maksuja koskevia palveluja parantamalla rajatylittävien maksujen käsittelyä ja asiakasviestintää;

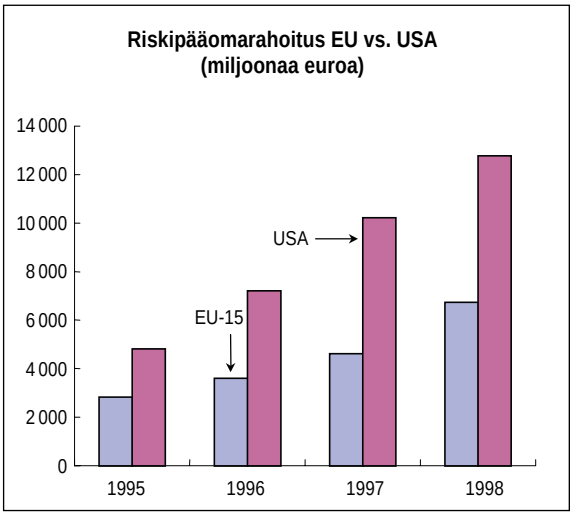
vi) parantaa sellaisten yritysten tilinpäätösten vertailtavuutta, jotka tarvitsevat rahoitusta yhdentyneiltä rahoitusmarkkinoilta, ja antaa EU:n reagoida nopeasti käynnissä olevaan kehitykseen kansainvälisellä tilinpäätösalalla;

vii) nopeuttaa verotustoimia, joilla edistetään uusien yritysten ja pääomasijoittamisen kehitystä, muuttaa konkurssilainsäädäntöä antamalla yrittäjälle uusi mahdollisuus, ja edistää järjestelyjä, joissa työntekijät osallistuvat yrityksen omistamiseen;

viii) huolehtia EU:n rahoitusmarkkinoiden sääntely- ja valvontaviranomaisten yhteistyön tiivistämisestä; ja

ix) seurata yritysostotarjouksia sekä luottolaitosten ja vakuutusyritysten tervehdyttämistä ja selvittämistä koskevia EU:n säädöksiä.

EU:n on osaltaan vaikutettava kansainvälisten rahoitusmarkkinoiden vakauteen tärkeimpien kauppakumppaneiden kanssa käytävän tehokkaan vuoropuhelun avulla sekä auttamalla varmistamaan, että kansainvälisen rahoitusalan arkkitehtuuri vahvistuu. EU:n olisi jatkettava työtä investointeja koskevista monenvälisistä puitteista päättämiseksi seuraavalla WTO-kierroksella, jotta parannettaisiin kansainvälisen sijoitusympäristön ennakoitavuutta ja vakautta.

Lähde: EVCA, Venture One.

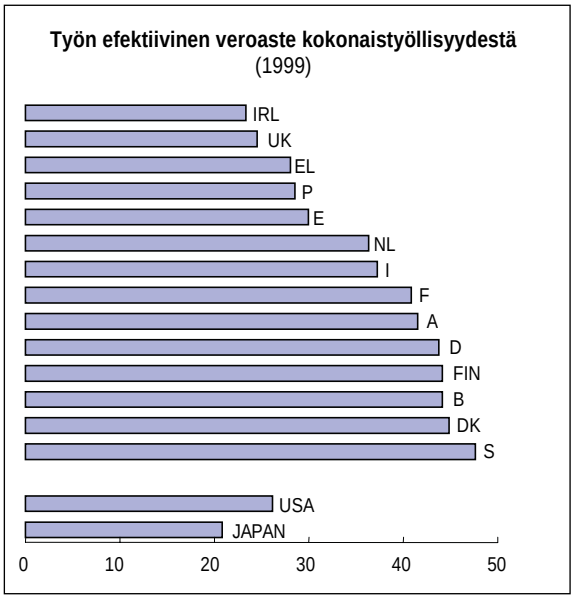
3.8 ***Työmarkkinoiden elvyttäminen***

Lissabonin Eurooppa-neuvostossa luotiin täystyöllisyyttä koskeva Euroopan strategia nopeuttamalla rakenneuudistusprosessia ja valmistelemalla siirtymistä tietoon perustuvaan talouteen; nykyaikaistamalla Euroopan sosiaalista mallia, sijoittamalla ihmisiin ja torjumalla sosiaalista syrjäytymistä; ja soveltamalla asianmukaista talouspolitiikkayhdistelmää. Työmarkkinoiden kehitys paranee, mutta vaihtelee suuresti jäsenvaltioittain, mikä johtuu osittain siitä, että rakenneuudistusten toteuttaminen ja työllistyvyyden ja sopeutuvuuden parantamiseen tarkoitettujen aktiivisten toimien edistyminen on ollut epätasaista. Pisimmälle edistyneet maat, jotka harjoittavat tervettä talouspolitiikkaa, korjaavat jo hyödyn työllisyyden parantumisen ja rakennetyöttömyyden vähentymisen muodossa. Huomattavia ongelmia on kuitenkin edelleen olemassa: työttömyysaste on edelleen kohtuuttoman korkea, työttömyys on keskittynyt tiettyihin työntekijäryhmiin ja tietyille alueille ja suuri osa työttömistä on pitkäaikaistyöttömiä. Erityisesti naisten ja ikääntyvien työikäisten alhainen työllisyysaste rajoittaa EU:n kasvupotentiaalia. Lisäksi työikäisen väestönosan kasvu pysähtyy tulevaisuudessa EU:n demografisessa kehityksessä. Ongelmien ratkaisemiseksi ja tietoon perustuvan talouden etujen täysimääräiseksi saavuttamiseksi työllisyyspolitiikan suuntaviivoissa määritelty neljän kohdan integroitu strategia on pantava täytäntöön välittömästi ja avoimella tavalla. Inhimillisiin voimavaroihin panostaminen vahvistaa keskeisellä tavalla Euroopan sosiaalista mallia. Jäsenvaltioiden on

i) edistettävä siirtymistä passiivisista aktiivisiin toimenpiteisiin ja toteutettava kattava ehkäisevä strategia pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyyden torjumiseksi työllisyyspolitiikan suuntaviivojen mukaisesti; erityisesti on lisättävä työllistymistä alentamalla erityisesti matalapalkkaisten työntekijöiden veroja ja sosiaaliturvamaksuja; helpotettava työmarkkinakoulutukseen, yleissivistävään koulutukseen ja elinikäiseen oppimiseen pääsyä ja pyrittävä saamaan työttömät takaisin työhön hyvin kohdennetuilla aktiivisilla ohjelmilla; otettava työmarkkinaosapuolet mukaan julkisten viranomaisten pyrkimyksiin parantaa yleissivistävää ja ammatillista koulutusta ja elinikäisen oppimisen mahdollisuuksia;

ii) tarkistettava ja uudistettava tarvittaessa vero- ja etuusjärjestelmiä niin, että niillä tehokkaasti kannustetaan ja palkitaan aktiiviseen työelämään osallistumista; arvioitava passiivista tulotukea ja tarvittaessa etuusjärjestelmien ja uudistusten kelpoisuusehtojen noudattamista; vältettävä ihmisten siirtämistä työttömyysetuusjärjestelmistä työmarkkinoiden ulkopuolisiin muihin kalliisiin passiivisiin järjestelmiin ja kehitettävä aktiivisia työmarkkinatoimia pelkästään passiivisilla järjestelmillä tuetun pitkäaikaistyöttömyyden estämiseksi;

iii) parannettava työvoiman liikkuvuutta, mm. pätevyyksien vastavuoroisella tunnustamisella ja parantamalla eläkeoikeuksien siirtämistä, jotta edistetään työvoiman liikkumista alalta ja alueelta toiselle EU:ssa;

Huom. Työn efektiivinen veroaste kokonaistyöllisyydestä on sosiaaliturvamaksujen ja työtuloista maksettavien henkilökohtaisten tuloverojen suhde bruttopalkkoihin. Vaikka se on käsitteenä yleisesti ottaen samanlainen kuin Eurostatin julkaisema implisiittinen veroaste, niiden välillä on kuitenkin joitakin menetelmiä koskevia eroja. Koska ne perustuvat pääasiassa talouden tietoihin, voidaan ne kuitenkin tarkistaa komission talousennusteiden mukaisesti ja arviot voidaan siten perustaa viimeisiin saatavilla oleviin tietoihin.
Lähde: Komissio.

iv) nykyaikaistettava työn organisointia yhteistyössä työmarkkinaosapuolten kanssa mm. joustavilla työaikajärjestelyillä, osa-aikatyötä helpottavilla toimilla ja arvioimalla tiukkaa työsuhdeturvalainsäädäntöä ja suuria irtisanomiskorvauksia, kokonaistyöajan lyhentämisen yhteydessä — riippumatta siitä, toteutetaanko se lainsäädännöllä vai yhteiskuntasopimuksilla — pyrittävä estämään yksikkötyökustannusten nousu ja ottamaan huomioon tulevat työvoiman tarjonnan tarpeet; ja

v) tehostettava ponnisteluja naisten ja miesten yhtäläisten mahdollisuuksien edistämiseksi mm. parantamalla vero- ja etuusjärjestelmien kannustimia ja edistämällä toimia, joiden avulla työ- ja perhe-elämä voidaan sovittaa yhteen;

vi) tehostettava pyrkimyksiä päättää toimista osallistavampien työmarkkinoiden varmistamiseksi vuoden 2000 loppuun mennessä.

3.9 ***Kestävän kehityksen vahvistaminen***

Ympäristöystävällisen teknologian, tuotteiden ja toiminnan edistäminen voi osaltaan vaikuttaa kestävämpään kehitykseen. Terve ympäristöpolitiikka, jolla pyritään hyödyntämään markkinapohjaisten välineiden tehostuminen, toisi etuja myös talouden rakenteiden tehostumisen muodossa ja siten auttaisi osaltaan parantamaan kasvua ja työllisyyttä. Jäsenvaltioiden on

i) otettava käyttöön tai vahvistettava markkinapohjaisia politiikkoja, kuten verotusta, käyttäjämaksuja, vakuutus-/vastuujärjestelmiä ja markkinaehtoisesti kaupattavia lupia, jotka määräävät niukkojen resurssien hinnan; autettava saavuttamaan EU:n tavoitteet Kioton pöytäkirjan mukaisesti ja osallistuttava ympäristöpaineiden ja talouskasvun välisen yhteyden murtamiseen;

ii) arvioitava uudelleen poikkeuksia ja muita olemassa olevia toimenpiteitä, joilla on kielteinen vaikutus ympäristöön ottaen samalla täysimääräisesti huomioon muut asiaankuuluvat taloudelliset ja sosiaaliset tekijät; ja

iii) työskenneltävä voidakseen sopia asianmukaisista Euroopan laajuisista verotuksen puitteista.

II. MAAKOHTAISET TALOUSPOLITIIKAN SUUNTAVIIVAT

1. BELGIA

Talouden toimeliaisuus väheni vuonna 1999 mutta sen odotetaan jälleen kiihtyvän vuonna 2000. Tätä kehitystä tukee kotimainen kysyntä, erityisesti yksityinen kulutus ja investoinnit, sekä nettoviennin edelleen positiivinen vaikutus. Työpaikkojen lisäyksen odotetaan jatkuvan vuonna 2000 ja voimistuvan edelleen vuonna 2001, kun työn verotuksen alentamisen vaikutus alkaa tuntua.

Finanssipolitiikka

Belgia edistyi julkisen talouden sopeuttamisessa vuonna 1999, jolloin julkisyhteisöjen alijäämä laski 0,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen, mikä on vakausohjelmassa esitetyn tavoitteen alapuolella, ja julkinen velka supistui 114,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Belgia jatkaa julkisen talouden vakauttamista vuosien 2000–2003 tarkistetun vakausohjelman mukaisesti suurten perusylijäämien avulla pyrkien julkisen talouden tasapainoon vuonna 2002 ja velkasuhteeseen, joka olisi lähellä 100:aa prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2003. Edellä esitetyn perusteella finanssipolitiikassa on pyrittävä seuraaviin tavoitteisiin:

i) Vuonna 2000 on julkisessa taloudessa saavutettava parempi tulos kuin talousarviossa ja tarkistetussa vakausohjelmassa tavoitteeksi asetettu l prosentin alijäämä suhteessa BKT:hen, koska jo vuonna 1999 julkisen talouden tila oli parempi ja BKT:n kasvuennuste vuodelle 2000 on korkeampi kuin talousarviossa ennustettu.

ii) Menojen (ilman korkomenoja) vuotuinen reaalikasvu on pidettävä tarkistetun vakausohjelman mukaisista velvoitteista johtuvan 1,5 prosentin rajan mukaisena, mikä mahdollistaa verorasituksen keventämisen erityisesti työn verotuksen osalta samalla kun saavutetaan alempi julkisen talouden alijäämätavoite.

iii) Perusylijäämä on pidettävä hieman yli 6 prosentissa suhteessa BKT:hen, jotta turvataan julkisen talouden alijäämän jatkuva aleneminen ja mahdollistetaan julkisen talouden velkasuhteen nopea aleneminen.

iv) Yksityistämisestä tai muusta valtion omaisuuden myynnistä saatavat tulot on suunnattava julkisen velan alentamiseen.

Hyödykemarkkinat

Belgia on integroitunut erittäin hyvin Euroopan talouteen. Belgian talouden avoimuus luo kilpailua erityisesti tavaramarkkinoilla. Joillakin palvelualoilla on kuitenkin yhä ongelmia. Vaikka sisämarkkinalainsäädännön saattamisessa osaksi kansallista lainsäädäntöä onkin edistytty huomattavasti, sen täytäntöönpanoa tulisi nopeuttaa. Belgian hallitus on ilmoittanut sitoutuneensa yritysten hallinnollisten rasitteiden vähentämiseen 25 prosentilla tämän kauden aikana. Viimeaikaisista ponnistuksista huolimatta T & K-menojen suhde BKT:hen on EU:n keskiarvon alapuolella. On jatkettava pyrkimyksiä kannustaa tietotekniikan käytön kasvua, joka on jäänyt keskimääräistä alemmalle tasolle. Näistä syistä Belgian on kiinnitettävä erityishuomiota seuraaviin seikkoihin:

i) Kilpailun puuttuminen palvelualoilta on korjattava, sillä se nostaa hintoja ja alentaa tuottavuutta energia-alalla, televiestinnässä, rautatiekuljetuksissa ja yrityspalveluissa.

ii) Sähkö- ja kaasualan vapauttamista on nopeutettava ja energia-alasta ja televiestinnästä vastaavien sääntelyviranomaisten valtuuksia lisättävä.

iii) Viivyttelemättä on pantava toimeen ja seurattava tarkasti niitä toimenpiteitä, joilla pyritään vähentämään yritysten hallinnollisia rasitteita.

iv) Julkisen ja yksityisen sektorin välisten yhteyksien avoimuutta on lisättävä erityisesti julkisen ja yksityisen sektorin yhteishankkeissa kilpailun vääristymien välttämiseksi.

Pääomamarkkinat

Markkinoiden toimivuuden parantamiseksi entistä kilpailullisemmassa ympäristössä on toteutettu useita uudistuksia. Riskipääoma on peräisin pääosin julkiselta sektorilta ja se suuntautuu suurelta osin alkuvaiheessa oleviin ja huipputekniikan yrityksiin. Vaikka keskittyminen alkuvaiheen yritystoimintaan on yleisesti ottaen myönteistä, yksityisen pääomarahoituksen ja erityisesti väliaikaisrahoituksen vähäisyys voi pitemmällä aikavälillä rajoittaa pääomasijoitusmarkkinoiden kasvua. Näin ollen Belgian on kiinnitettävä erityishuomiota seuraavaan seikkaan:

i) Lisäponnistukset ovat tarpeen yksityisen (vastakohtana julkiselle) pääomasijoittamisen edistämiseksi parantamalla verotusympäristöä ja kiinnittämällä huomiota erityisesti yhtiöverojärjestelmän uudistamiseen alentamalla verotasoja ja laajentamalla veropohjaa.

Työmarkkinat

Työllisyys on Belgian työmarkkinoilla parantunut. Työllisyysaste oli aiemmin hyvin alhainen, mutta erityisesti naisten ja ikääntyvien työntekijöiden työvoiman tarjonta on kasvanut tasaisesti. Näin ollen työllisyyden lisäys ei ole juurikaan vähentänyt työttömyyttä. Belgian työttömyysaste on edelleen pienten jäsenvaltioiden korkeimpia, ja alueelliset erot siinä ovat suuret. Liittovaltion hallinnon, alueiden ja kieliyhteisöjen yhteiset vastuualueet vaativat huomattavaa yhteensovittamista. Näistä syistä Belgian on kiinnitettävä erityishuomiota seuraaviin seikkoihin:

i) On tehostettava toimia, joilla edistetään työvoiman liikkuvuutta alueiden välillä ja alueiden sisällä, ja työmarkkinaosapuolia on rohkaistava siihen, että palkkaneuvotteluissa otettaisiin liittovaltion normipalkan puitteissa paremmin huomioon paikallinen työmarkkinatilanne ja/tai yritysten taloudellinen tila, koska työttömyydessä on jyrkkiä maantieteellisiä eroja. Työmarkkinaosapuolten ja viranomaisten tulee myös omilla vastuualueillaan kiinnittää enemmän huomiota työvoiman ammattitaidon ja koulutuksen tason nostamiseen.

ii) Aktiivisen työmarkkinapolitiikan tehostaminen on tarpeen, jotta luodaan kannustimia osallistua aktiivisiin toimenpiteisiin ja ottaa vastaan uusia työtarjouksia; aktiiviset työvoimatoimet on yhdistettävä verotuksen ja etuusjärjestelmän (myös saatavuuden ja etuuksien edellytysten) mahdollisten haittavaikutusten uudelleentarkasteluun, sillä ne voivat estää erityisesti ammattitaidottomien, ikääntyvien työntekijöiden ja naisten työllistymistä.

2. TANSKA

Talouskasvu elpynee vuonna 2000, koska kotimainen kysyntä ja erityisesti yksityinen kulutus voimistuu jälleen samalla kun vientimarkkinoiden näkymät paranevat. Työttömyys oli vuoden 1999 lopussa 4,5 prosenttia, mikä on alhaisin taso 1970-luvun jälkeen, mutta todennäköisesti se nousee hieman vuoden mittaan.

Finanssipolitiikka

Tanskan julkinen talous kohentui voimakkaasti vuonna 1999: julkisyhteisöjen ylijäämä on 3 prosenttia suhteessa BKT:hen eli puoli prosenttia enemmän kuin talousarviolakia hyväksyttäessä odotettiin. Vuonna 2000 julkisen talouden ylijäämän odotetaan olevan 2,2 prosenttia suhteessa BKT:hen ja Tanskan tarkistetun vakausohjelman mukaan kasvavan sitten vähitellen noin 3 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuoteen 2005 mennessä. Paikallishallinnossa on jatkuvasti tapahtunut menojen ylityksiä. Edellä esitetyn perusteella finanssipolitiikan tavoitteiden on oltava seuraavat:

i) Hallituksen tavoitetta rajoittaa julkisen kulutuksen reaalikasvu 1,2 prosenttiin vuoden 2000 talousarviossa on noudatettava; tätä silmällä pitäen on valvottava tarkasti paikallishallintoa, ja jos on olemassa vaara, että tätä tavoitetta ei saavuteta, on harkittava voimakkaampia institutionaalisia järjestelyjä kunnioittaen kuitenkin paikallishallinnon itsenäisyyttä.

ii) Sekä vero- että menosuhteen alentamiseen on pyrittävä tarkistetun lähentymisohjelman mukaisesti, koska julkinen talous on terve; tämä lisäisi taloudellisia kannustimia ja edistäisi entistä suotuisampien keskipitkän aikavälin kasvu- ja työllisyysnäkymien muodostumista.

Hyödykemarkkinat

Tanska kuuluu maihin, jotka ovat edenneet pisimmälle hyödykemarkkinoiden uudistamisessa erityisesti verkkotoimialoilla. Parantamisen varaa on kuitenkin hintatasossa ja tuottavuudessa, jos eräiden alojen — elintarvikkeet, rakennustarvikkeet ja vähittäiskauppa — riittämättömän kilpailun ongelma ratkaistaan. Tanskan kehitys kaupallisessa T & K:ssa on heikompi kuin muiden Pohjoismaiden. Näistä syistä Tanskan on kiinnitettävä erityishuomiota seuraaviin seikkoihin:

i) Toimia kilpailupolitiikan vahvistamiseksi on jatkettava ja varmistettava, että se pannaan täytäntöön kokonaisuudessaan; kilpailuneuvostolle on annettava valtuudet soveltaa suoraan EY:n perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklaa.

ii) Ponnistuksia julkisen sektorin tehokkuuden parantamiseksi on jatkettava esimerkiksi käyttämällä julkisia tarjouskilpailuja järjestelmällisemmin.

iii) Ponnistuksia teknologian siirtämiseksi tutkimuslaitoksista yrityksiin ja yrittäjyyden istuttamiseksi huipputekniikan aloille on lisättävä.

Pääomamarkkinat

Huomattavia uudistuksia on käynnistetty markkinoiden toimivuuden lisäämiseksi ja riskipääoman kehittämiseksi. Osakesijoitusmarkkinat ovat kuitenkin suhteellisen pienet erityisesti joukkolainamarkkinoihin verrattuina. Kasvuyhtiöpörssi perustettiin vuonna 1998, mutta melko harvat yritykset ovat listautuneet siihen. Toteutetuista uudistuksista huolimatta pääomasijoitusmarkkinat ovat edelleen pienet. Näistä syistä Tanskan on kiinnitettävä erityishuomiota seuraaviin seikkoihin:

i) Pääomasijoitusten rahoituslähteitä on lisättävä vähentämällä edelleen eläkerahastojen sijoitusten määrällisiä rajoituksia; tässä prosessissa on otettava huomioon riskin hajauttamisen tarve.

ii) Huomiota on erityisesti kiinnitettävä riskipääomasta lokakuussa 1999 annetussa tiedonannossa hyvistä käytänteistä esitettyihin esimerkkeihin, jotka koskevat pääomasijoitusten verotusta, konkurssilainsäädäntöä ja innovatiivisten työntekijäomistusohjelmien edistämistä osakeoptiot mukaan luettuna.

Työmarkkinat

Työmarkkinatilanne on parantunut Tanskassa viime vuosina huomattavasti, osittain 1990-luvun puolivälin jälkeen toteutettujen laajojen rakenneuudistusten seurauksena. Koska työllisyysaste on korkea ja työttömyys alhainen, riittävän työvoiman saaminen voi kuitenkin osoittautua vaikeaksi pitemmällä aikavälillä. Väestökehitys ei auta lähivuosina, kuten ei kuudennen lomaviikon ilmoitettu käyttöönottokaan. Vaikka verotusta on viime aikoina muutettu, työn verotus on edelleen kireää ja etuudet laajat ja runsaat. Näistä syistä Tanskan on kiinnitettävä erityishuomiota seuraavaan seikkaan:

i) Työvoiman kokonaisverorasituksen alentamiseksi on toteutettava uudistukset erityisesti pienten tulojen marginaaliveron kohdalla ja työn vastaanottamisen tai työssä pysymisen kannustimien lisäämiseksi on seurattava tiiviisti varhaiseläkeohjelmien ja lomien uudistusta, sillä työvoiman tarjontaa on lisättävä.

3. SAKSA

Talouden toimeliaisuus vilkastui selvästi vuoden 1999 toisella puoliskolla, jolloin ulkomainen kysyntä muuttui jälleen positiiviseksi ensimmäisen kerran vuoden 1998 puolivälin jälkeen. Ulkoisen ympäristön odotetaan säilyttävän elinvoimansa ja työttömyyden alenemisen tukevan kotimaista kysyntää, ja siksi BKT:n kasvu on todennäköisesti tänä vuonna selvästi suurempi kuin vuonna 1999.

Finanssipolitiikka

Julkisen talouden vakauttaminen jatkui Saksassa vuonna 1999, jolloin julkisyhteisöjen alijäämä supistui 1,1 prosenttiin suhteessa BKT:hen, kun alkuperäisessä vakausohjelmassa tavoitteena oli 2 prosenttia. Helmikuun 1. päivänä 2000 esitetyn tarkistetun vakausohjelman mukaan alijäämän odotetaan supistuvan 1 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2000. Tämä alijäämän supistumisen alhainen taso — liittovaltion kunnianhimoisesta säästöpaketista huolimatta — johtuu muun muassa aluetason talouden pienestä heikkenemisestä ja sosiaaliturvasektorin varantojen täydentämisestä. Tulo- ja yhtiöveron vuodeksi 2001 suunnitellut uudistukset johtavat siihen, että julkisyhteisöjen alijäämä kasvaa arvion mukaan 1,5 prosenttiin BKT:sta. Näistä syistä finanssipolitiikassa on pyrittävä seuraaviin tavoitteisiin:

i) Talouskasvun ansiosta saatavat lisätulot käytetään alijäämän pienentämiseen tavoitetason alapuolelle vuonna 2000.

ii) Tulo- ja yhtiöveroa on uudistettava hyvin varovasti vuonna 2001, jotta rajoitetaan julkistalouden alijäämän kasvaminen uudelleen ja jotta vältetään rakenteellisen alijäämän pysyvä huononeminen.

iii) Sosiaaliturvajärjestelmän (erityisesti eläkkeiden ja terveydenhuollon) perusteellinen rakenneuudistus on tarpeen, koska se on kestävän julkisen talouden perustekijä keskipitkällä aikavälillä.

iv) Velkasuhteen saaminen lasku-uralle on varmistettava noudattamalla tiukasti suunniteltuja alijäämätavoitteita ja käyttämällä kaikilla hallinnon tasoilla tarjoutuvat yksityistämismahdollisuudet. Kertaluonteiset tulot olisi lisäksi käytettävä kokonaan velan vähennykseen.

Hyödykemarkkinat

Saksa on integroitunut Euroopan hyödykemarkkinoihin hyvin. Saksan hintataso on kuitenkin edelleen melko korkea, mikä johtuu suurimmaksi osaksi siitä, että tulotaso asukasta kohti on korkea. Useat uudistukset ovat kuitenkin viime aikoina osoittautuneet menestyksiksi parannettaessa Saksan hyödykemarkkinoiden toimintaa erityisesti kilpailupolitiikan alalla ja verkkotoimialojen vapauttamisessa. Lisäparannuksiin on kuitenkin varaa. Näistä syistä Saksan on kiinnitettävä erityishuomiota seuraaviin seikkoihin:

i) Julkisten hankintojen avoimuuden paraneminen on varmistettava ja edistettävä mahdollisuutta osallistua sähköisesti tarjouskilpailuihin.

ii) Mainontaa koskevia säännöksiä on lievennettävä eurooppalaisten standardien mukaisesti (s.o. alennusten ja ilmaisten lahjojen antamista koskevat rajoitukset on poistettava) ottaen huomioon uuden sähköisestä kaupankäynnistä annetun direktiivin vaatimukset.

iii) Kilpailurakenteita ja tehokkuutta on parannettava hyödyntämällä yksityistämisen tarjoamat mahdollisuudet.

iv) Valtiontukea on vähennettävä edelleen myös tapauskohtaisen tuen ja alakohtaisen tuen osalta.

v) Uutta, vuoden 2001 loppuun jatkuvaa sähkömaksusopimusta on tarkistettava sopimuksesta saatujen kokemusten perusteella, jotta sähköalan vapauttamisesta voidaan saada täysi hyöty.

vi) Ponnistuksia pk-yrityksiä koskevien rajoitusten ja hallinnollisten rasitteiden vähentämiseksi erityisesti yrityspalvelu- ja käsityöläisyrityksiltä on edelleen jatkettava.

Pääomamarkkinat

Saksan rahoitusmarkkinat ovat kehittyneet dynaamisesti viiden viime vuoden aikana, erityisesti vuonna 1999. Erityisen menestyksekästä on ollut huipputekniikan kasvuyritysten pörssin Neuer Marktin kehitys. Vahvan julkisen tuen ja viimeaikaisen markkinakehityksen tuloksena Saksan pääomasijoitusmarkkinat kasvavat voimakkaasti, ja lisäksi huomattava osa sijoituksista tehdään alkuvaiheen yrityksiin. Näistä syistä Saksan on kiinnitettävä erityishuomiota seuraavaan seikkaan:

i) Huomiota on erityisesti kiinnitettävä riskipääomasta lokakuussa 1999 annetussa tiedonannossa hyvistä käytänteistä esitettyihin esimerkkeihin, jotka liittyvät pääomasijoitusten verotukseen, konkurssilainsäädäntöön ja osakeoptio-ohjelmien tukemiseen.

Työmarkkinat

Saksan työmarkkinatilanne parani jonkin verran vuonna 1999, mutta paraneminen tapahtui pääasiassa maan länsiosassa. "Bündnis für Arbeit" -ohjelmassa on luotu kehys viimeaikaiselle maltilliselle palkkakehitykselle ja lisää osa-aikatyömahdollisuuksia ikääntyville, ja nyt työmarkkinaosapuolten on toteutettava se. Kattava verouudistus, jolla painopistettä siirretään työn verotuksesta ympäristöveroihin, on jo pantu täytäntöön, ja uudistuksen viemisestä pitemmälle on jo suunnitelmia. Eläkkeiden korotuksia hidastetaan, mikä auttanee eläkemaksujen pitämisessä ennallaan. Näistä syistä Saksan on kiinnitettävä erityishuomiota seuraaviin seikkoihin:

i) Suhtautumista maan itäosaan on arvioitava kriittisesti uudelleen, koska vielä 10 vuoden kuluttua Saksan yhdistymisestä työmarkkinoiden ongelmat ovat siellä erityisen vakavia. Tämän arvioinnin tulee kattaa erityisesti tulonsiirtojen vaikutus ja se, miten työmarkkinaosapuolet voisivat kannustaa työpaikkojen perustamista lisäämällä työmarkkinoiden joustavuutta ja tarvetta vastaavia palkkarakenteita.

ii) Ponnistuksia työn verotuksen vähittäiseksi keventämiseksi alentamalla veroja ja sosiaaliturvamaksuja on jatkettava ja seurattava. Työvoimakustannuksia on edelleen alennettava kautta koko palkkajakauman ja erityisesti sen matalimmassa päässä ottaen samalla huomioon julkisen talouden vakauttamistarpeen. Strategiaa, jolla verotuksen painopistettä muutetaan työvoiman verotuksesta ympäristöhaittaveroihin ja jonka johdosta eläkemaksut ovat jo laskeneet noin viisi prosenttia, olisi jatkettava uudistuksen kaavailtujen jatkotoimien mukaisesti.

iii) Sellaisia vero- ja etuusjärjestelmästä aiheutuvia rajoitteita on vähennettävä, jotka estävät kaikkien ryhmien osallistumista työmarkkinoille; erityisesti tämä koskee ikääntyviä työntekijöitä. On selvitettävä ratkaisuja, joilla voidaan parhaiten välttää varhaista vetäytymistä työmarkkinoilta ja edistää ikääntyvien työntekijöiden osallistumista työelämään.

4. KREIKKA

Vuonna 1994 alkanut talouden toimeliaisuuden elpyminen jatkuu voimakkaana, ja vuonna 1999 kokonaistuotannon kasvu oli Kreikassa EU:n keskiarvoa nopeampaa neljäntenä peräkkäisenä vuotena, vaikka ulkomailla tapahtunut kehitys hieman hidastikin sitä. Kasvuvaiheen vakautuksen odotetaan vaikuttavan työmarkkinoihin myönteisesti lähivuosina.

Finanssipolitiikka

Kreikan julkinen talous kohentui edelleen vuonna 1999, jolloin julkisyhteisöjen alijäämä laski 1,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen eli lähentymisohjelmassa asetetun tavoitteen alapuolelle, ja julkinen velka supistui 104,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Alijäämän nopeampi supistuminen johtui odotettua suuremmista julkisen talouden tuloista: ne riittivät reilusti kattamaan menojen vähäiset ylitykset. Tarkistetussa lähentymisohjelmassa ennustetaan julkisen talouden alijäämän supistuvan edelleen vuosina 2000 ja 2001. Julkisen talouden vakauttamista tukee suuri perusylijäämä, josta osa aiheutuu sosiaaliturvajärjestelmän 1990-luvun uudistusten toteuttamisesta. Sosiaaliturvaa on kuitenkin väestön ikääntymisen vuoksi tarkoitus uudistaa edelleen. Näistä syistä finanssipolitiikassa on pyrittävä seuraaviin tavoitteisiin:

i) Julkisen talouden vuoden 2000 alijäämätavoitteeksi talousarviossa asetettua 1,2 prosenttia suhteessa BKT:hen on pidettävä ylärajana; tulojen odotettua paremman kehityksen tulee näkyä pienempänä julkisen talouden alijäämänä; finanssipolitiikkaa on edelleen tiukennettava vuonna 2001, jos inflaatiopaineita ilmenee.

ii) Menojen hallinta on turvattava selkeillä ja sitovilla normeilla, joiden tarkoituksena on alentaa menoja (pl. korkomenot) suhteessa BKT:hen.

iii) Sosiaaliturvan uudistamista on jatkettava järjestelmän pitkän aikavälin elinkelpoisuuden varmistamiseksi; lisäksi on parannettava sosiaaliturvarahastojen omaisuudenhoitoa ja jatkettava menojen järkeistämistä ja hillintää.

iv) Vuodeksi 2000 ja sitä seuraaviksi vuosiksi aikataulutetut yksityistämiset on toteutettava, jotta turvataan velkasuhteen nopeampi aleneminen.

Hyödykemarkkinat

Osittain Kreikan maantieteellisen sijainnin vuoksi maan talous on yhdentynyt Euroopan hyödykemarkkinoihin heikommin kuin muiden jäsenvaltioiden. Hintataso on suhteellisen korkea useiden hintaluokkien osalta. Työn tuottavuuden kasvuluvut ovat parantuneet, mutta Kreikan tuottavuustaso on kuitenkin alhaisempi kuin muissa jäsenmaissa. Vaikka julkisten yritysten yksityistämisessä ja muutamissa yrittäjyyden ja innovaatioiden edistämiseksi toteutetuissa toimenpiteissä on edistytty huomattavasti, hyödykemarkkinoiden uudistus sujuu melko hitaasti. Näistä syistä Kreikan on kiinnitettävä erityishuomiota seuraaviin seikkoihin:

i) EU:n lainsäädännön saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä ja sisämarkkinalainsäädännön täytäntöönpanoa on parannettava.

ii) Televiestinnän sekä sähkö- ja kaasualan vapauttamista on nopeutettava.

iii) Käynnistyvien yritysten edistämiseksi on ryhdyttävä konkreettisiin toimiin.

iv) T & K:n ja tietotekniikka- ja viestintäalan levittämiseksi ja yksityissektorin T & K-rahoituksen lisäämiseksi on toteutettava lisätoimia.

Pääomamarkkinat

Kreikan pääomamarkkinat ovat käynnissä olevan vapauttamisen vuoksi entistä avoimemmat kilpailulle. Arvopaperimarkkinoille on ollut hyötyä yritysjohtamisen ja listautumisehtojen uudistuksista sekä siirtymisestä arvo-osuusjärjestelmään. Dynaamisten pienten ja keskisuurten yritysten osakkeiden noteerauksen odotetaan alkavan lähiaikoina vastikään tällaisia yrityksiä varten European New Marketin mallin mukaan muodostetuilla osakemarkkinoilla. Riskipääomasijoitukset ovat kuitenkin edelleen EU:n alhaisimmalla tasolla. Tämä rajoittaa huomattavasti nuorten kasvuyritysten rahoituksen saantia. Vasta äskettäin otettiin käyttöön verohelpotuksiin ja rahoitustukiohjelmiin perustuvia kannustimia, joten niiden tuloksia ei voida vielä arvioida. Näistä syistä Kreikan on kiinnitettävä erityishuomiota seuraavaan seikkaan:

i) Vuonna 1998 esitettyyn riskipääomaa koskevaan toimintasuunnitelmaan sisältyneiden toimien täytäntöönpanoa on nopeutettava, ja erityisesti on kiinnitettävä huomiota lokakuun 1999 tiedonannossa esitettyihin hyviä käytänteitä koskeviin esimerkkeihin.

Työmarkkinat

Kreikan työmarkkinoille oli vuonna 1999 tyypillistä työhönosallistumisasteen ja työllisyyden lisääntyminen ja toisaalta työttömyyden kasvu. Vaikka työllisyys kokoaikaiseksi muutettuna on nyt lähellä EU:n keskiarvoa, ratkaisematta on huomattavia rakenteellisia ongelmia, muun muassa alhainen työllisyysaste, alhainen osa-aikatyön osuus ja naisten vähäinen osallistuminen työelämään sekä suuri pitkäaikaistyöttömyys. Työmarkkinoiden rakenneuudistuksiin ja nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyyden ehkäisemiseen on ryhdytty. Työn verotusta on kevennetty. Pyrkimykset lisätä osa-aikatyötä, jonka määrä on Kreikassa EU:n keskiarvoa pienempi, ovat alkaneet tuottaa tuloksia vuonna 1999. Näistä syistä Kreikan on kiinnitettävä erityishuomiota seuraaviin seikkoihin:

i) Päättäväisin, johdonmukaisin ja mitattavissa olevin toimin on estettävä nuoria ja aikuisia työttömiä ajautumasta pitkäaikaistyöttömyyteen ja erityisesti voimistettava ponnistuksia, joilla täydennetään työllisyyspalvelujen uudistusta ja pannaan täytäntöön työllisyyspolitiikan suuntaviivojen 1 ja 2 kohdan mukaisia ennalta ehkäiseviä politiikkoja; ammatti- ja yleissivistävän koulutuksen uudistamista on jatkettava tuotantojärjestelmän tarpeiden suuntaisesti.

ii) Vuonna 1998 sovittujen työmarkkinauudistusten täysimääräinen ja tehokas toteuttaminen ja erityisesti osa-aikatyön ja joustavampien työaikojen laajentaminen on turvattava.

iii) Työmarkkinaosapuolten kanssa on tarkasteltava uudelleen palkkojen määräytymistä; tavoitteena on oltava palkkakehityksen sopeuttaminen maantieteellisiin, toimialojen välisiin ja yrityskohtaisiin tuottavuuseroihin: tällöin on erityisesti varmistettava, että irrottautuminen toimialakohtaisista työehtosopimuksista (noudattaen kuitenkin yleisessä työehtosopimuksessa asetettuja vähimmäisrajoja) on käytännössäkin mahdollista alueellisten työllisyyssopimusten perusteella.

5. ESPANJA

Vuonna 1999 BKT:n aiempi vahva kasvu jatkui kuten työpaikkojen syntyminenkin. Vuoden 2000 näkymät ovat edelleen suotuisat. Ne perustuvat kotimaisen kysynnän maltillisempaan kehitykseen ja Espanjan viennin elpymiseen. Hintakehitys on kuitenkin ollut vuoden 1999 jälkipuoliskolta alkaen odotettua nopeampaa, mutta todennäköisesti se hidastuu vuoden 2000 aikana, jos palkkasopimukset ovat edelleen maltillisia.

Finanssipolitiikka

Julkisen talouden vakauttaminen eteni vuonna 1999 selvästi: julkisyhteisöjen alijäämä laski 1,1 prosenttiin suhteessa BKT:hen, puoli prosenttiyksikköä alkuperäisessä vakausohjelmassa esitetyn tavoitteen alapuolelle. Tarkistetun vakausohjelman mukaan julkisen talouden alijäämän odotetaan supistuvan edelleen vuosina 2000 ja 2001 ja kääntyvän ylijäämäksi vuosina 2002 ja 2003, mihin päästään ensisijaisesti rajoittamalla menoja (pl. korkomenot). Tämä mahdollistaisi myös verotuksen keventämisen. Väestön ikääntymisen muodostaman ongelman lievittämiseksi on perustettu eläkevarausrahasto. Näistä syistä finanssipolitiikassa on pyrittävä seuraaviin tavoitteisiin:

i) Tarkistetussa vakausohjelmassa asetetut julkisen talouden tavoitteet on saavutettava ja niitä on mahdollisesti parannettavakin, koska vuoden 1999 kehitys oli odotettua parempaa; finanssipolitiikkaa on jo vuonna 2000 valmistauduttava kiristämään entisestään ylikuumenemisen vaaran torjumiseksi.

ii) Espanjan talousarviolain keskeytynyt uudistus on toteutettava vuonna 2000, jotta parannetaan menojen (pl. korkomenot) hallintaa, mikä puolestaan on keskeistä julkisen talouden vakautusstrategialle; täten voidaan budjetoimattomat menot rajata sellaisiin välttämättömiin menoihin, joita ei ole voitu ennakoida.

iii) Vuoden 2000 talousarviolailla perustettua eläkerahastovarausta on lisättävä, jotta voidaan sopeutua väestön ikääntymisen pitkällä aikavälillä synnyttämään ongelmaan; on edettävä eläkejärjestelmän uudistamista koskevien hallituksen ja työmarkkinaosapuolten välisten keskustelujen uudella kierroksella, jonka on vuoden 1995 Pacto de Toledon mukaan toteuduttava vuonna 2000.

iv) Koska aluehallinnon merkitys monissa menoluokissa kasvaa, nykyistä alueiden ja valtion välistä sisäistä vakaussopimusta on jatkettava ja noudatettava kokonaisuudessaan.

Hyödykemarkkinat

Espanja on yhdentynyt Euroopan hyödykemarkkinoihin kohtalaisen hyvin. Useita toimenpiteitä on toteutettu kilpailun kehittämiseksi hyödykemarkkinoilla: sisämarkkinalainsäädännön saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä on parantunut, televiestinnän vapauttamisessa on edistytty, kilpailulainsäädäntö on pantu täytäntöön ja pk-yritysten yhden luukun palvelua on otettu käyttöön. Uudella tiede- ja teknologiasuunnitelmalla pyritään lisäämään huomattavasti T & K-menoja suhteessa BKT:hen. Näistä syistä Espanjan on kiinnitettävä erityishuomiota seuraaviin seikkoihin:

i) Vuonna 1999 alkaneen kilpailulainsäädännön uudistamisen täytäntöönpanoa on jatkettava, ja tässä uudistuksessa on erityisesti kiinnitettävä huomiota riippumattoman kilpailuviranomaisen tutkimusvaltuuksien ja voimavarojen vahvistamiseen.

ii) Alakohtaista valtiontukea (rautatiet, hiili, laivanrakennus) on edelleen vähennettävä.

iii) Sähkö-, kaasu- ja vähittäiskauppa-alojen kaltaisten alojen kilpailuedellytysten vahvistamiseksi on ryhdyttävä toimenpiteisiin maan käyttöä koskevien rajoitusten poistamiseksi ja veden hinta on saatettava lähelle sen todellisia kustannuksia.

iv) Hallinnollisten rasitteiden vähentämiseksi toteutettuja toimia on jatkettava. Tämä koskee erityisesti pk-yrityksiä, koska niiden osuus yritysten työllistämistoimista on suuri; myös yrityksiä palvelevien yhden luukun virastojen maantieteellistä kattavuutta on laajennettava.

Pääomamarkkinat

Pääomamarkkinat kehittyvät nopeasti. Tämä johtuu uudistuksista, joita on toteutettu, jotta lisättäisiin yritysten mahdollisuuksia käyttää pääomamarkkinoita ja helpotettaisiin sijoittamista pörssissä noteeraamattomiin arvopapereihin, sekä yksityistämisestä ja kotitalouksien osakeomistusten kasvusta. Pääomasijoitusmarkkinat ovat kuitenkin edelleen pienet. Näistä syistä Espanjan on kiinnitettävä erityishuomiota seuraavaan seikkaan:

i) Ponnistuksia pääomasijoitusmarkkinoiden kehittämiseksi on jatkettava ja erityisesti sijoitusten lisäämiseksi alkuvaiheen yrityksiin; huomiota on kiinnitettävä riskipääomasta lokakuussa 1999 annetussa tiedonannossa hyvistä käytänteistä esitettyihin esimerkkeihin, jotka koskevat konkurssilainsäädäntöä, innovatiivisten työntekijäomistusohjelmien edistämistä sekä pk-yrityspörssien kehittämistä.

Työmarkkinat

Espanjan työmarkkinat ovat kehittyneet huomattavasti viime vuosina: työttömyys on laskenut tuntuvasti ja työllisyys kasvanut voimakkaasti. Passiivisesta työmarkkinapolitiikasta on pyritty siirtymään aktiiviseen erityisesti vahvistamalla ehkäisevää lähestymistapaa nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyyteen. Työn verotusta on kevennetty erityisesti palkka-asteikon matalammassa päässä. Työttömyys on kuitenkin edelleen EU:n korkein ja huomattavia rakenneongelmia on ratkaisematta. Niitä ovat työmarkkinoiden jyrkkä kahtiajako pysyviin ja määräaikaisiin työsuhteisiin, naisten vähäinen osallistuminen työelämään ja suuret alueelliset erot. Palkankorotuspaineita on myös kehittymässä. Näistä syistä Espanjan on kiinnitettävä erityishuomiota seuraaviin seikkoihin:

i) Yhdessä työmarkkinaosapuolten kanssa on tarkasteltava uudelleen palkkojen muodostumista ja sosiaaliturvajärjestelmän alueellista ja paikallista täytäntöönpanoa sekä parannettava asuntomarkkinoiden toimivuutta, jotta ne edistäisivät työvoiman liikkuvuutta ja työttömyyden alueellisen epätasapainon korjaamista.

ii) Ponnistuksia aktiivisen työmarkkinapolitiikan tehostamiseksi ja niiden koordinoimiseksi tehokkaammin passiivisten työmarkkinapolitiikkojen kanssa on jatkettava, jotta vähennetään ajautumista pitkäaikaistyöttömyyteen; toimet on yhdistettävä vero- ja etuusjärjestelmien tarkistamiseen, jotta parannetaan kannustimia työllistää, ottaa vastaan työtä ja osallistua aktiivisiin työmarkkinaohjelmiin; koulujen teknisen koulutuksen laatua ja tehokkuutta on tarkistettava.

iii) Yhdessä työmarkkinaosapuolten kanssa on edelleen tarkistettava vakituisessa työsuhteessa olevien työntekijöiden tiukkaa työsuhdeturvaa ja alennettava irtisanomisen esteitä, jotta voidaan vähentää määräaikaisten työsopimusten osuutta ja lisätä työmarkkinoiden joustavuutta.

6. RANSKA

Talouden toimeliaisuus vilkastui vuoden 1999 puolivälissä ja kasvu näyttää vakiintuneen hyvin, joten se jatkunee terveenä vuonna 2000, mikä mahdollistaa työpaikkojen suuren lisäyksen varsinkin, kun kasvun työllistämisvaikutukset ovat lisääntyneet viime vuosina. Vaikka kasvu onkin potentiaalia suurempaa, inflaatiopaineiden odotetaan pysyvän vaimeina, koska kilpailu on lisääntynyt ja palkankorotukset ovat olleet kohtuullisia.

Finanssipolitiikka

Ranska edistyi huomattavasti julkisen talouden rahoitusaseman parantamisessa vuonna 1999, jolloin julkisyhteisöjen alijäämä laski 1,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen, puoli prosenttiyksikköä alkuperäisen vakausohjelman tavoitteen alapuolelle. Tarkistetun vakausohjelman mukaan alijäämäsuhdetta pyritään edelleen alentamaan vuonna 2000 ja sen jälkeen. Tämä on tarkoitus saada aikaan tiukalla menojen hallinnalla, joka mahdollistanee myös verotuksen keventämisen. Keskipitkällä aikavälillä Ranskan julkiseen talouteen ja erityisesti eläkejärjestelmään ja sairausvakuutukseen kohdistuu yhä suurempi rasitus väestön ikääntymisen vuoksi. Ensimmäisenä ratkaisuna tähän ongelmaan on vuonna 1999 perustettu eläkevarausrahasto. Näistä syistä finanssipolitiikassa on pyrittävä seuraaviin tavoitteisiin:

i) Julkisyhteisöjen alijäämä on alennettava vuonna 2000 tasolle, joka on selvästi tarkistetussa vakausohjelmassa esitetyn alapuolella, koska julkisen talouden alijäämä kehittyi vuonna 1999 odotettua paremmin ja kasvunäkymät ovat vahvat.

ii) Nopeisiin korjaustoimiin on ryhdyttävä heti, jos tarkistetussa vakausohjelmassa esitetyistä alakohtaisista menotavoitteista merkittävästi poiketaan; korjaus on toteutettava mahdollisuuksien mukaan jo saman vuoden aikana tai viimeistään seuraavana vuonna.

iii) On käytettävä hyväksi tilaisuutta pienentää vajetta nopeammin, mikäli julkiselle taloudelle syntyy enemmän liikkumavaraa, jotta vakaus- ja kasvusopimuksen vaatimukset voisivat täyttyä jopa vuonna 2000 tai vuonna 2001 suuremmalla liikkumavaralla.

iv) Vuonna 2000 käynnistettäväksi suunniteltu eläkejärjestelmän uudistus on suunnattava julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyteen; tällöin on otettava huomioon tasavertaisuus myös sukupolvien välillä.

Hyödykemarkkinat

Ranska on suhteellisen hyvin yhdentynyt Euroopan hyödykemarkkinoihin. Viimeksi kuluneella kaudella rakenneuudistusten vauhti on nopeutunut ja se on johtanut kilpailuympäristön parantumiseen ja yritystoiminnan harjoittamiseen liittyvän byrokratian vähenemiseen. Nykyinen melko suotuisa makrotalouden tilanne antaa Ranskalle tilaisuuden lisäuudistuksiin. Näistä syistä Ranskan on kiinnitettävä erityishuomiota seuraaviin seikkoihin:

i) Sisämarkkinadirektiivien saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä on parannettava, sillä nykyisellään tulokset ovat suhteellisen heikkoja ja viime aikoina ne ovat vielä heikentyneet; sisämarkkinasääntöjen soveltamisessa ilmenneet ongelmat on ratkaistava, ja ponnistuksia julkisten hankintojen avoimuuden lisäämiseksi on jatkettava.

ii) Sellaisten suurten tapauskohtaisten tukien myöntämistä on vältettävä, joita myönnettiin lähimenneisyydessä.

iii) Verkkotoimialojen jo aloitettua vapauttamista on laajennettava erityisesti energia-alalla.

iv) Ponnistuksia yrityksiltä vaadittavien muodollisuuksien yksinkertaistamiseksi ja innovaatioiden kannustamiseksi on lisättävä.

Pääomamarkkinat

Ranskan pääomamarkkinat ovat kypsät ja tehokkaat. Osakemarkkinat kehittyivät dynaamisesti 1990-luvulla seurauksena teknologian uudenaikaistamisesta, kasvuyhtiöpörssin perustamisesta, yksityistämisestä ja pääomasijoittamista tukevien verotuksellisten toimien käyttöönotosta. Pääomasijoittamisen kehittämiseksi on ryhdytty useisiin toimenpiteisiin. Riskipääomamarkkinoita on kuitenkin niiden viimeaikaisesta kasvusta huolimatta kehitettävä edelleen. Näistä syistä Ranskan on kiinnitettävä erityishuomiota seuraaviin seikkoihin:

i) Yhteisösijoittajien osakemarkkina- ja riskipääomasijoituksia on edelleen edistettävä.

ii) Erityisesti on kiinnitettävä huomiota riskipääomasta lokakuussa 1999 annetussa tiedonannossa hyvistä käytänteistä esitettyihin esimerkkeihin, jotka koskevat verotuksen parantamista, konkurssilainsäädännön täytäntöönpanon tehostamista ja työntekijäomistusohjelmien jatkokehittämistä.

Työmarkkinat

Työmarkkinatilanne on Ranskassa selvästi parantunut, vaikka työttömyysaste, 10,6 prosenttia työvoimasta vuoden 1999 lopussa, on edelleen unionin korkeimpia. Nuorisotyöttömyyden aleneminen on ollut vielä selvempää kun uusia, tuntuvia toimia on vähitellen pantu täytäntöön. Nimellispalkkojen nousu on ollut vähäistä, vaikka työvoiman kysyntä onkin viime aikoina kasvanut. Tulevaa palkkakehitystä on seurattava tiiviisti, sillä siihen sisältyy edelleen myös 35 tunnin työviikon asteittaisen käyttöönoton vaikutuksia. Työn efektiivinen verotus on melko korkea, työvoiman nettokorvausaste on melko runsas ja sääntelyä voitaisiin keventää. Näistä syistä Ranskan on kiinnitettävä erityishuomiota seuraaviin seikkoihin:

i) Työn verotusta alentamaan tarkoitettuja toimintapolitiikkoja on jatkettava erityisesti ammattitaidottoman ja matalapalkkaisen työvoiman osalta, ja tässä yhteydessä on tarkistettava etuusohjelmia, jotta vältettäisiin köyhyysloukut.

ii) Työsuhdeturvaa koskevaa lainsäädäntöä on tarkistettava arvioinnin tekemiseksi sen vaikutuksesta työllisyyteen.

iii) 35 tunnin työviikkoa koskevia neuvotteluja on seurattava tarkasti, jotta vältetään kielteiset vaikutukset palkkakustannuksiin, työvoiman tarjontaan ja työn organisointiin keskipitkällä aikavälillä.

7. IRLANTI

Vuonna 1999 BKT kasvoi jälleen poikkeuksellisen paljon, ja voimakasta, joskin vähäisempää kasvua odotetaan myös vuonna 2000, kun kulutuskysyntä kasvaa edelleen. Osa nykyisestä inflaation kiihtymisestä johtuu kertavaikutteisista tekijöistä, ja pohjainflaatiota voidaan hillitä, mutta myös ylikuumenemisesta on merkkejä varsinkin työmarkkinoilla. Näin ollen tarjonnan kapeikot voivat uhata sekä inflaatiota että kasvua lyhyellä aikavälillä.

Finanssipolitiikka

Julkinen talous oli vuonna 1999 jälleen ennätyksellisen ylijäämäinen, 2 prosenttia suhteessa BKT:hen. Vakausohjelmassa ennustetaan julkisen talouden rahoitusaseman pysyvän ylijäämäisenä lähivuodet. Taloudessa on kuitenkin nyt selviä merkkejä inflaation nousupaineista ja tarjonnan rajoitteiden muodostumisesta. Rajoitteet ovat sekä fyysisiä, esimerkiksi infrastruktuurissa, että työmarkkinoilla esiintyviä. Näistä syistä finanssipolitiikassa on pyrittävä seuraaviin tavoitteisiin:

i) Jo vuonna 2000 on oltava valmius käyttää finanssipolitiikkaa talouden vakauden turvaamiseen, koska talous on ylikuumenemassa, ja vuoden 2001 talousarviota on sovitettava tämän tavoitteen mukaiseksi.

ii) Julkisen kulutuksen reaalikasvua on hillittävä siten, että kun sen volyymin arvioidaan olleen 4,3 prosenttia vuonna 1999, se olisi tarkistetun vakausohjelman mukaisesti 2,7 prosenttia vuonna 2002.

iii) Kansallisen kehityssuunnitelman tavoitteet on turvattava pitämällä niitä painopistealueina, koska vahvasti kasvavan talouden infrastruktuuritarpeisiin on vastattava samalla kun finanssipolitiikan vakaustavoitteet saavutetaan.

Hyödykemarkkinat

Irlannin talous on yhdentynyt varsin hyvin muuhun EU:hun; hinnat ovat suhteellisen alhaiset asuntojen ja joidenkin palvelujen viimeaikaisesta hintojen noususta huolimatta, ja tuottavuus on korkea. Viime vuosina on toteutettu eräitä hyödykemarkkinauudistuksia. Edistystä on tapahtunut kilpailun kehittämisessä televiestintäalalla, sähkö- ja kaasumarkkinat avataan vähitellen kilpailulle, ja hallitus on alkanut käyttää julkisen ja yksityisen sektorin yhteishankkeita julkisten palvelujen tehostamiseksi. Julkiset tutkimusmenot ovat melko alhaiset, mutta tutkimukseen ja kehitykseen suunnattavia talousarviovaroja lisätään tuntuvasti. Näistä syistä Irlannin on kiinnitettävä erityishuomiota seuraaviin seikkoihin:

i) Kilpailuvirastolle on annettava valtuudet soveltaa suoraan EY:n perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklaa; kilpailupolitiikan todellinen vahvistaminen tänä vuonna laadittavassa kilpailulain uudistuksessa on sallittava rajoittamatta sitä pelkästään menettelysääntöihin.

ii) Liikennealan vapauttamiseksi on ryhdyttävä toimenpiteisiin erityisesti tuomalla kilpailu kaupunkien bussiliikenteeseen ja rautateille esim. franchising-järjestelyjen avulla.

Pääomamarkkinat

Pääomamarkkinat kehittyvät hyvin ja pörssin markkina-arvo suhteessa BKT:hen on kaksinkertaistunut viiden viime vuoden aikana. Pörssissä noteerattujen yhtiöiden määrä on kuitenkin pysynyt alhaisena. Pääomasijoittamista on kannustettu useilla toimenpiteillä, ja rahoituksessa on siirrytty myönteisesti valtion tukemasta rahoituksesta yksityisiin sijoituksiin. Sijoitukset kohdistuivat aiemmin myöhempiin yritystoiminnan vaiheisiin (laajentamiseen), mutta nyt yhä suurempi osa niistä suunnataan alkuvaiheisiin. Sijoitusten yleistaso on kuitenkin edelleen matala. Näistä syistä Irlannin on kiinnitettävä erityishuomiota seuraaviin seikkoihin:

i) Yritysten käynnistys- ja varhaisvaiheen riskipääomien kehittämiseksi on lisättävä ponnistuksia.

Työmarkkinat

Työllisyyden voimakas kasvu ja lähes ennennäkemättömän alhaiset työttömyysluvut ovat Irlannin työmarkkinoiden nykyiset pääpiirteet. Työllisyysaste vastaa euroalueen lukuja, naisten osallistuminen työelämään on kasvussa, ja viimeaikainen suhdannekehitys osoittaa pitkän aikavälin työttömyyslukujen huomattavaa laskua. Väestötekijät lisäävät edelleen työvoiman määrää, mutta kokonaistilanne herättää huolta siitä, että työmarkkinoiden kiristyminen voi rajoittaa talouskasvua. Näistä syistä Irlannin on kiinnitettävä erityishuomiota seuraaviin seikkoihin:

i) Palkkakehitystä on seurattava sen varmistamiseksi, että se on parhaalla mahdollisella tavalla linjassa äskettäin tehdyn kansallisen palkka- ja kumppanuussopimuksen ja hyvinvointi- ja tasapuolisuusohjelman kanssa, mikä on ehdoton vähimmäisedellytys työllisyyden kasvun jatkumiselle.

ii) On omaksuttava kattava strategia, jolla lisätään naisten osallistumista työelämään; tällöin on poistettava verotukseen ja sosiaalitukiin liittyvät esteet ja toteutettava toimenpiteitä, joilla helpotetaan työn ja perhe-elämän yhteensovittamista erityisesti joustavilla lomajärjestelyillä ja kestävillä ponnistuksilla lasten ja muiden huollettavien hoidon saatavuuden lisäämiseksi.

8. ITALIA

Vuoden 1999 jälkipuoliskolta lähtien talouskasvu on Italiassa kiihtynyt huomattavasti, ja näkymien odotetaan pysyvän vahvoina vuosina 2000–2001. Kasvua ruokkii kotimainen kysyntä, ja nettovienti paranee. Työmarkkinoiden joustavuuden parantumisesta huolimatta työttömyystaso on edelleen korkea.

Finanssipolitiikka

Vuonna 1999 Italia alensi julkisyhteisöjen alijäämän 1,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen, joten tulos oli hieman parempi kuin alkuperäinen 2,0 prosentin tavoite. Perusylijäämä oli kuitenkin odotettua pienempi (4,9 prosenttia suhteessa BKT:hen 5,5 prosentin sijasta) ja velkataso oli edelleen korkea, 114,9 prosenttia suhteessa BKT:hen. Tarkistetussa vakausohjelmassa ennustetaan alijäämäsuhteen alenevan edelleen 0,1 prosenttiin vuonna 2003. Alijäämän supistuminen johtuu tiukasta menojen hillumasta, joka mahdollistaa myös verorasituksen keventämisen. Keskipitkällä aikavälillä Italian julkinen talous ja erityisesti eläkejärjestelmä joutuu kokemaan lisäpaineita väestön ikääntymisen vuoksi. Näistä syistä finanssipolitiikassa on pyrittävä seuraaviin tavoitteisiin:

i) Julkisessa taloudessa on saatava aikaan ennakoitua parempia tuloksia, jos kasvu on tarkistetussa ohjelmassa kaavailtua voimakkaampaa, jotta nopeutettaisiin toistaiseksi korkean velkaantumisasteen supistumista lähelle 60 prosentin viitearvoa suhteessa BKT:hen.

ii) Vähintään on saavutettava perusylijäämä, joka on 5,0 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2000 ja 2001, kuten tarkistetussa vakausohjelmassa ennustettiin, erityisesti hillitsemällä tiukasti juoksevia menoja korkomenot pois luettuna.

iii) Keskipitkällä aikavälillä eläkemenojen kasvu suhteessa BKT:hen on saatava hallintaan; tätä varten on mahdollisimman pian aloitettava eläkejärjestelmän uudelleenarviointi ja jatkettava eläkejärjestelmän uudistamista, johon sisältyy rahastoitujen eläkevarausten kasvattaminen.

iv) Suunniteltu yksityistämisohjelma on toteutettava ponnekkaasti ja jatkettava yksityistämistulojen käyttämistä julkisen velan lyhentämiseen edelleen.

Hyödykemarkkinat

Italia on yhdentynyt Euroopan hyödykemarkkinoihin suhteellisesti vähemmässä määrin kuin muut suuret jäsenvaltiot. Italian yritysten kansainvälistyminen on paljon vähäisempää kuin tämän kokoiselta maalta odottaisi. Italian hintataso on kuitenkin huomattavasti EU:n keskiarvon alapuolella ja tuottavuus vastaa Ranskan ja Saksan tuottavuutta. Useita uudistuksia on toteutettu, ja ne ovat osaltaan parantaneet hyödykemarkkinoiden toimivuutta erityisesti julkisten yleishyödyllisten laitosten yksityistämisessä ja vapauttamisessa ja pk-yritysten hallinnollisten rasitteiden vähentämisessä. Näistä syistä Italian on kiinnitettävä erityishuomiota seuraaviin seikkoihin:

i) Sisämarkkinalainsäädännön saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä on jatkettava nykyiseen tapaan ja pyrkimyksiä vähentää julkisten hankintojen alalla vielä olevia ongelmia on jatkettava.

ii) Ponnistuksia on lisättävä muiden kuin maatalouden valtiontukien yleistason alentamiseksi edelleen ja valtiontuen rakenteen parantamiseksi edelleen, koska muuhun kuin maatalouteen suunnatun valtiontuen määrä prosentteina BKT:stä on edelleen EU:n korkeimpia.

iii) Yhtiölainsäädännön yksinkertaistamista on tehostettava ja yhden luukun palveluja kehitettävä.

iv) T & K:n ja innovaatioiden edistämisaloitteita on vahvistettava, koska T & K-menojen suhde BKT:hen on hyvin alhainen.

Pääomamarkkinat

Laajapohjaisempien ja yhdentyneempien rahoitusmarkkinoiden ja pääomasijoittamisen kehittämisessä on Italiassa edistytty huomattavasti. Italian osakemarkkinat kasvavat nopeasti, mikä johtuu myös käynnissä olevasta laajasta yksityistämisohjelmasta. Pääomasijoittaminen ja yksityiset sijoitukset ovat myös laajentuneet nopeasti viime vuosina, ja Nuovo Mercato -pörssin perustaminen edistää tätä kehitystä. Pääomasijoitusmarkkinat ovat kuitenkin yhä alikehittyneet. Näistä syistä Italian on kiinnitettävä erityishuomiota seuraavaan seikkaan:

i) Ponnistuksia riskipääomasijoittamisen kehityksen kannustamiseksi on jatkettava erityisesti parantamalla entisestään riskipääoman verotusta, helpottamalla yhteisösijoittajien osakemarkkina- ja riskipääomasijoittamista sekä uudistamalla konkurssilainsäädäntöä.

Työmarkkinat

Vaikka työmarkkinatilanne on viime aikoina jonkin verran kohentunut, se on edelleen vaikea: työllisyysaste on alhainen, rakennetyöttömyys on korkea ja alueelliset erot ovat suuret. Pirstoutuneet työvoimamarkkinat, suuri harmaa talous ja eri ryhmien ja alueiden kesken epätasaisesti jakautunut työttömyys viittaavat rakenneongelmiin. Monet perusrakenteet ovat työllistymisen kannalta epäedullisia: työn raskas verotus ja väljät etuusjärjestelmät yhdessä tiukan työsuhdeturvalainsäädännön kanssa. Vaikka työn verotuksen alentamiseen, hallinnon uudenaikaistamiseen ja uusien työsopimusmuotojen käyttöönottamiseen on vakavasti pyritty, nämä toimenpiteet eivät ole vielä tuottaneet hedelmää. Näitä ponnistuksia on selvästikin täydennettävä laajoilla rakennetoimilla. Näistä syistä Italian on kiinnitettävä erityishuomiota seuraaviin seikkoihin:

i) Työttömyysetuusjärjestelmän parantaminen on yhdistettävä työsuhdeturvaa koskevan lainsäädännön joustavuuden lisäämiseen ja eläke- ja muihin etuusjärjestelmiin pääsyä koskevien sääntöjen tiukentamiseen samalla kun turvataan työn saamista koskevat edellytykset ja kannustimet osallistua aktiivisiin työmarkkinaohjelmiin.

ii) Työmarkkinoiden joustavuuden tehostamista on jatkettava ja erityisesti on voimistettava pyrkimyksiä palkkajoustoa kohti linjassa työn tuottavuuden erojen kanssa erityisesti alueiden kesken alueiden välisten työn tuottavuuden erojen mukaisesti.

iii) Pyrkimyksiä työn verotuksen keventämiseen on jatkettava ja seurattava kehitystä tiiviisti, erityisesti epäedullisessa asemassa oleviin työmarkkinaryhmiin ja alueisiin suunnattujen tilapäisten vero- ja sosiaaliturvamaksutoimien osalta.

9. LUXEMBURG

Epäsuotuisasta ulkoisesta kehityksestä huolimatta kokonaistuotannon kasvu oli erityisen nopeaa vuonna 1999, ja sen odotetaan jatkuvan voimakkaana. Työttömyys on edelleen hyvin alhainen ja inflaatiopaineita on havaittavissa.

Finanssipolitiikka

Koska talouskasvu on ollut nopeaa ja verotulot sen seurauksena runsaat, Luxemburgin hallitus on voinut kirjata julkisen talouden huomattavia ylijäämiä useiden vuosien ajan. Näistä syistä finanssipolitiikassa on pyrittävä seuraaviin tavoitteisiin:

i) Julkisia juoksevia menoja on seurattava tiiviisti, jotta edistetään julkisen talouden tavoitteiden saavuttamista samalla kun jätetään tilaa tarkistetussa vakausohjelmassa esitetylle verotuksen keventämiselle.

ii) Terveen finanssipolitiikan toteuttaminen on yhdistettävä uudistuksiin erityisesti sosiaaliturvan alalla. Ne ovat tarpeen, jotta järjestelmän pitkän aikavälin elinkelpoisuus turvataan ja valmistaudutaan väestön ikääntymisen luomaan haasteeseen.

Hyödykemarkkinat

Luxemburgin talous on yhdentynyt Euroopan hyödykemarkkinoihin erittäin hyvin, ja sen makrotalouden kehitys on erinomaista, mutta toimivampien hyödykemarkkinoiden toteuttamiseen tähtäävissä rakennepolitiikoissa ei ole edistytty yhtä hyvin. Edistystä kuitenkin tapahtuu. Hintasääntelyjärjestelmän poistaminen suurimmalta osin ja aluetukijärjestelmien soveltamisalan kaventaminen, joiden pitäisi toteutua lähitulevaisuudessa, on erityisen tervetullutta. Näistä syistä Luxemburgin on kiinnitettävä erityishuomiota seuraaviin seikkoihin:

i) Sisämarkkinalainsäädännön saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä on nopeutettava erityisesti liikenteen, moottoriajoneuvojen, kasvien terveystarkastusten ja sosiaaliasioiden kohdalla.

ii) On annettava uusi kilpailulaki, jolla sallitaan viranomaisten harjoittaa tehokkaampaa kilpailupolitiikkaa ja annetaan niille valtuudet soveltaa suoraan EY:n perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklaa.

iii) On luotava edellytykset tietoyhteiskunnan viimeisimmän kehityksen tulosten omaksumisen jatkumiselle, sillä tieto- ja viestintätekniikan käyttöönotto on alkanut myöhään maassa, jonka elintaso kuitenkin on hyvin korkea.

Työmarkkinat

Luxemburgin työmarkkinat toimivat hyvin: työttömyys on EU:n alhaisin ja kotimainen työllisyysaste EU:n korkein, mikä perustuu suurelta osin rajatyöntekijöiden panokseen. Kansallinen työllisyysaste ei ole erinomainen, vaan naisten ja ikääntyvien osallistuminen työelämään on vähäistä. Työmarkkinoiden toiminnassa ei ole merkittäviä ongelmia, mutta eräät vero- ja etuusjärjestelmät eivät suosi työllistymistä. Näistä syistä Luxemburgin on kiinnitettävä erityishuomiota seuraaviin seikkoihin:

i) Vero- ja etuusjärjestelmää on tutkittava, jotta voidaan poistaa tekijät, jotka voivat estää osallistumista työelämään; ponnistuksia kansallisen, erityisesti naisten ja ikääntyvien työntekijöiden työllisyysasteen nostamiseksi on jatkettava.

10. ALANKOMAAT

Talouden toimeliaisuus ei vuonna 1999 juuri vähentynyt vuoden 1998 korkeasta kasvuluvusta; tämän tuloksena työllisyys kasvoi edelleen nopeasti ja rekisteröity työttömyys laski tasolle, joka on viimeksi nähty 1970-luvun alussa. Kasvu kiihtyy todennäköisesti vuonna 2000 ulkomaiden taloustilanteen parantuessa. Nopea kasvu ja jatkuvasti kiristyvät työmarkkinat vaativat valppautta hintojen ja varsinkin palkkojen kehityksen suhteen: palkat nousevat nyt nopeammin kuin naapurimaissa.

Finanssipolitiikka

Voimakas talouskasvu kasvatti valtion tuloja vuonna 1999 niin että alijäämä, jonka vuoden alussa yleisesti odotettiin kasvavan, kääntyi lopulta 0,5 prosentin ylijäämäksi suhteessa BKT:hen. Alankomaiden finanssistrategiassa on 1990-luvun puolivälistä keskitytty asettamaan julkisten menojen kasvukattoja, joilla verorasitus kevenee ja samalla julkisen talouden alijäämä pienenee. Vuodeksi 2001 on suunnitteilla suuri verouudistus, johon sisältyy henkilöverojen alentaminen ja välillisten verojen korotus. Näistä syistä finanssipolitiikassa on pyrittävä seuraaviin tavoitteisiin:

i) Ennakoitua rahoitusasemaa on vahvistettava vuonna 2000 ja sitä seuraavina vuosina ottaen huomioon jo vuonna 1999 saavutettu julkisen talouden ylijäämä ja tämänhetkinen vahva talouskasvu sekä mahdolliset inflaatiopaineet.

ii) Julkisia menoja on seurattava tiiviisti vuonna 2001, jotta varmistetaan, että verouudistuksesta aiheutuvasta verojen vähenemisestä johtuva julkisen talouden rahoitusaseman heikkeneminen jää rajalliseksi ja tilapäiseksi.

Hyödykemarkkinat

Alankomaat ovat yhdentyneet Euroopan talouteen erittäin hyvin, ja maan hyödykemarkkinat toimivat suhteellisen hyvin. Rakenneuudistukset ovat tehonneet, vaikka (liikennettä koskevan) sisämarkkinalainsäädännön saattamisessa osaksi kansallista lainsäädäntöä ja sen täytäntöönpanossa vielä onkin joitakin ongelmia. Kilpailupolitiikkaa on edelleen vahvistettava, samoin kuin postipalvelujen ja energia- ja liikennealojen vapauttamista. Yksityisten osuus T & K:n rahoituksesta on suhteellisen pieni ja teknologian siirto julkisen ja yksityisen tutkimuksen välillä edelleen riittämätöntä. Näistä syistä Alankomaiden on kiinnitettävä erityishuomiota seuraaviin seikkoihin:

i) Julkisia hankintoja koskevien direktiivien täytäntöönpanossa on vielä edistyttävä, koska Alankomaiden osuus Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä julkaistujen tarjouspyyntöjen arvosta on unionin alhaisimpia.

ii) Sääntelyn uudistamista ja yksityistämistä on jatkettava tuomalla kilpailu verkkotoimialoille; erityisesti on turvattava pääsy kaapeliverkkoihin, jotta vältettäisiin kaapeliyhtiöiden määräävän aseman väärinkäyttö yleisradiotoiminnassa sekä puhelin- ja Internet-palveluissa; on nopeutettava sisämarkkinadirektiivien saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä liikenteen alalla.

iii) Yksityisen sektorin osallistumista tutkimukseen ja kehitykseen on lisättävä ja teknologian siirtoa julkisen ja yksityisen tutkimuksen välillä kannustettava.

Pääomamarkkinat

Alankomaiden osake- ja pääomasijoitusmarkkinat ovat kypsät ja kilpailukykyiset. Pääomasijoitusmarkkinat ovat kasvaneet voimakkaasti viime vuosina, mikä johtuu osaltaan edullisesta verotuksesta. Alkuvaiheen investoinnit ovat kuitenkin suhteellisen vähäisiä. Näistä syistä Alankomaiden on kiinnitettävä erityishuomiota seuraaviin seikkoihin:

i) Ponnistukset on keskitettävä alkuvaiheen investointien rohkaisemiseen; huomiota on kiinnitettävä riskipääomasta lokakuussa 1999 annetussa tiedonannossa hyvistä käytänteistä esitettyihin esimerkkeihin, jotka koskevat innovatiivisten työntekijäomistusohjelmien edistämistä (osakeoptiot mukaan luettuna).

Työmarkkinat

Alankomaiden työmarkkinat ovat viime vuosina kuuluneet EU:n toimivimpiin, mikä suurelta osin johtuu kattavasta rakenneuudistusstrategiasta. Vero- ja etuusuudistukset ovat keventäneet työn verotusta ja parantaneet työnteon kannustimia. Työvoiman tarjonnan lisäämiseksi erityisryhmissä on ryhdytty toimenpiteisiin. Näitä ryhmiä ovat ikääntyvät työntekijät ja vammaisohjelmissa mukana olevat. Huomattavaa rakenteellista tasapainottomuutta esiintyy kuitenkin edelleen, sillä huomattava osa työikäisestä väestöstä saa passiiviseen työttömyyteen tai työkyvyttömyyteen perustuvia etuuksia. Näistä syistä Alankomaiden on kiinnitettävä erityishuomiota seuraaviin seikkoihin:

i) Pyrkimyksiä vero- ja etuusjärjestelmän parantamiseksi on jatkettava, jotta voidaan poistaa työelämään osallistumista haittaavia esteitä; tämä koskee erityisesti naisia ja ikääntyviä työntekijöitä; on pyrittävä päättäväisesti alentamaan edelleen niiden henkilöiden suurta määrää, jotka ovat työmarkkinoiden ulkopuolella passiivisten toimeentulotukijärjestelmien varassa.

11. ITÄVALTA

Itävallassa talouskasvu on kiihtymässä, koska kaikki kysyntätekijät ovat tasapainoisessa kasvussa ja kotitalouksien kysyntä on erityisen vahvaa. Työllisyys kasvaa todennäköisesti edelleen, ja jos työvoiman tarjonta pysyy joustavana, kasvu johtaa osittain myös työttömyyden alenemiseen.

Finanssipolitiikka

Itävalta edistyi julkisen taloutensa vakauttamisessa jonkin verran vuonna 1999, jolloin alijäämä laski 2,0 prosenttiin suhteessa BKT:hen, mikä oli myös alkuperäisessä vakausohjelmassa asetettu tavoite. Tuloverouudistuksen yhteydessä veroja alennettiin huomattavasti, ja tarkistetussa vakausohjelmassa on julkisen talouden alijäämätavoitteena 1,7 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2000, jonka jälkeen alijäämää on vielä tarkoitus supistaa. Tähän päästään suurilla kertatoimenpiteillä. Jotta julkisen talouden tila paranisi kestävästi keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, tarkistetussa vakausohjelmassa kaavaillaan huomattavia rakenteellisia toimenpiteitä ennen kaikkea eläkkeiden ja terveydenhuollon aloilla. Näistä syistä finanssipolitiikassa on pyrittävä seuraaviin tavoitteisiin:

i) Julkisen talouden alijäämän osalta on vähintään ylitettävä vuodeksi 2000 ennakoitu tulos erityisesti, jos kasvu osoittautuu odotettua nopeammaksi. Tämä auttaisi luomaan selkeän laskusuuntauksen velkasuhteeseen; tuntuvia säästöjä on toteutettava menopuolella ja talousarvion täytäntöönpanossa on harjoitettava tiukkaa menokuria, jotta katetaan tuloverouudistuksen ja perhetuen aiheuttamat kustannukset.

ii) Vuonna 2000 toteutetut kertatoimenpiteet on korvattava pysyvillä toimenpiteillä, jotta julkinen talous saadaan kestävälle uralle.

iii) Ilmoitettu eläkeuudistus on toteutettava. Uudistuksella pyritään nostamaan keskimääräistä eläkkeellejäämisikää vuoden 2000 päättymisestä alkaen ja toteuttamaan uudistuksia, joilla pääosin jakojärjestelmään perustuva eläkkeiden rahoitus saadaan vakaammalle pohjalle.

Hyödykemarkkinat

Itävalta on hyvää vauhtia yhdentymässä Euroopan kauppajärjestelmään, mutta sen osallistuminen ulkomaisiin suoriin sijoituksiin ja rajatylittäviin sulautumisiin ja yritysostoihin on liian vähäistä. Itävalta on suhtautunut hyödykemarkkinoiden uudistamiseen melko varovaisesti, mutta edistystä on tapahtunut sisämarkkinalainsäädännön saattamisessa osaksi kansallista lainsäädäntöä, kilpailupolitiikan tehostamisessa ja televiestinnän vapauttamisessa. Joitakin aloitteita on tehty myös uusien yritysten käynnistämiseen ja yritysten luovuttamiseen liittyvien menettelyjen yksinkertaistamiseksi ja T & K-menojen nostamiseksi kunnianhimoisesti 2,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuoteen 2005 mennessä (ne olivat 1,6 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 1998). Näistä syistä Itävallan on kiinnitettävä erityishuomiota seuraaviin seikkoihin:

i) Julkisia hankintoja koskevien yhteisön suuntaviivojen täytäntöönpanossa on edistyttävä; erityisesti osavaltiotasolla täytäntöönpano on viivästynyt.

ii) Sääntelyn uudistamista energia- ja liikennealalla on nopeutettava, jotta varmistetaan tehokas kilpailu markkinoilla.

iii) Yksityisen sektorin osallistumista tutkimukseen ja kehitykseen sekä teknologian siirtoa julkisen ja yksityisen tutkimuksen välillä on tuettava lisätoimin.

Pääomamarkkinat

Hallitus on toteuttanut useita uudistuksia osake- ja riskipääomamarkkinoiden kehittämiseksi. Osakemarkkinat ovat kuitenkin edelleen pienet ja myös riskipääomasijoittaminen on vähäistä — joskin se on lisääntymässä nopeasti — ja keskittyy jälkimarkkinoihin. Näistä syistä Itävallan on kiinnitettävä erityishuomiota seuraaviin seikkoihin:

i) Valvontapuitteita on kehitettävä edelleen samoin kuin parannettava yritysten johtamista muun muassa toteuttamalla yksityistämistä, sekä kehitettävä osake- ja riskipääomasijoittamisen verokannustimia.

ii) Vuonna 1998 esitettyyn riskipääomaa koskevaan toimintasuunnitelmaan sisältyneet toimet on toteutettava erityisesti uusien yritysten verotusta ja pääomasijoituksia, maksukyvyttömyys- ja konkurssilainsäädäntöä sekä osakeoptioita koskevin osin.

Työmarkkinat

Itävallan työmarkkinat toimivat suhteellisen hyvin. Työttömyys on alhainen ja työttömyysaste korkea. Ikääntyvien työntekijöiden työllisyysaste on kuitenkin EU:n keskiarvoa alhaisempi, mikä johtuu osittain varhaiseläkejärjestelmästä. Toinen Itävallan työmarkkinoiden ominaispiirre on työmarkkinaosapuolten sujuva yhteistyö, jota voidaan pitää mallina monille muille maille. Näistä syistä Itävallan on kiinnitettävä erityishuomiota seuraaviin seikkoihin:

i) Jo ilmoitetut varhaiseläkeiän korottamiseen liittyvät uudistukset on toteutettava nopeasti ja etuusjärjestelmiä on tarkasteltava uudelleen. Eläkeuudistukseen on liitettävä muita ikääntyville työntekijöille suunnattuja toimenpiteitä, jotta vältetään työttömyyden kasvu tässä ikäryhmässä.

ii) On jatkettava ponnistuksia työn verotuksen keventämiseksi kohdistamalla toimet erityisesti työmarkkinoiden ongelmallisiin ryhmiin.

12. PORTUGALI

Sekä kotimaisen että ulkomaisen kysynnän kasvu hidastui vuonna 1999, mutta vienti alkoi elpyä vuoden 1999 toisella puoliskolla, mikä viittaa talouden toimeliaisuuden kiihtymiseen vuonna 2000. Työpaikkojen lisäyksen odotetaan vuonna 2000 jatkuvan voimakkaana mutta jonkin verran hitaampana, sillä kasvu on ollut entistä tasapainoisempaa. Vaihtotase on yhä kauempana tasapainosta, koska yksityissektorin velkaantuminen on kasvanut nopeasti.

Finanssipolitiikka

Vuonna 1999 julkisyhteisöjen alijäämä supistui 2,0 prosenttiin suhteessa BKT:hen, mikä oli alkuperäisessä vakausohjelmassa asetettu tavoite. Tarkistetun vakausohjelman mukaan alijäämäsuhteen aleneminen 1,5 prosenttiin voidaan saavuttaa vuonna 2000 ja se voi jatkua seuraavina vuosina. Alijäämän supistuminen vuonna 2000 johtuu veronkannon tehostamisen aiheuttamasta verotulojen jyrkästä kasvusta, ja se tasoittanee kokonaismenojen suunnitellun kasvun. Ohjelmassa ilmoitetaan useista kiireellisistä uudistuksista, joiden tarkoituksena on tukea julkisen talouden vahvistamista keskipitkällä aikavälillä. Näitä ovat muun muassa uuden talousarviolain ja kansaneläkelain antaminen sekä sairausvakuutukseen liittyvät toimenpiteet. Näistä syistä finanssipolitiikassa on pyrittävä seuraaviin tavoitteisiin:

i) Vähintään on saavutettava vuoden 2000 alijäämätavoite, 1,5 prosenttia suhteessa BKT:hen, mikä merkitsee viime vuosina huomattavasti nousseiden juoksevien menojen (pois lukien korkomenot) tiukkaa hillintää; vuoden 2000 talousarviossa jäädytettyjä menoja ei pidä käyttää, jos niistä pidättyminen on alijäämätavoitteen saavuttamiseksi tarpeen, sillä näin voidaan luoda liikkumavaraa verotulojen mahdollista vajausta varten.

ii) On varmistettava, että finanssipolitiikalla edistetään tasapainoisempaa talouspolitiikkayhdistelmää, jotta Portugalin talouden suuret tasapainottomuudet saadaan korjatuksi. Alijäämäsuhdetta on saatava supistetuksi suunniteltua nopeammin, jotta kasvatettaisiin varmuusmarginaalia, jonka avulla Portugali voi päästää automaattiset vakauttajat toimimaan mahdollisessa laskusuhdanteessa.

iii) Ennen vuoden 2000 loppua on hyväksyttävä uusi talousarviolaki, jolla talousarvion valmistelu muutetaan monivuotiseksi; tällöin voidaan politiikkaratkaisujen keskipitkän aikavälin vaikutukset arvioida paremmin. Kiireellisiä ovat myös eräät talousarviovaikutuksia omaavat uudistukset — sekä terveydenhuollon alalla ilmoitetut toimenpiteet että uusi kansaneläkelaki, jolla vahvistetaan sosiaaliturva-alan rahoitusasemaa niin että se vastaa paremmin ikääntymisongelmaa.

Hyödykemarkkinat

Portugalin talous on yhdentynyt Euroopan hyödykemarkkinoihin kohtalaisen hyvin. Portugalilaisten yritysten kansainvälistyminen on suhteellisen heikkoa. Sisämarkkinalainsäädännön saattamisessa osaksi kansallista lainsäädäntöä ja televiestinnän ja energia-alan vapauttamisessa on tapahtunut edistystä. Tuottavuus ja T & K:n rahoitus ovat kuitenkin alhaisimpia EU:ssa. Näistä syistä Portugalin on kiinnitettävä erityishuomiota seuraaviin seikkoihin:

i) Sisämarkkinalainsäädännön saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä on tapahtuneesta edistyksestä huolimatta yhä parannettava erityisesti liikenteen alalla, koska kokonaistulos on edelleen heikko.

ii) Valtiontukia on vähennettävä ja ryhdyttävä toimiin kilpailulainsäädännön saattamiseksi entistä enemmän Euroopan unionin lainsäädännön mukaiseksi ja kilpailuviraston riippumattomuuden vahvistamiseksi.

iii) Hallintomenettelyjen yksinkertaistamiseksi ja niiden kustannusten vähentämiseksi toteutettujen toimenpiteiden tehokkuutta on seurattava tiiviisti, koska pk-yritysten osuus yritysten työpaikoista on suuri.

iv) T & K:n ja tieto- ja tietoliikennetekniikan leviämisen edistämiseksi on lisättävä ponnistuksia; erityisesti on luotava kannustimia, joilla lisätään yksityisen sektorin osallistumista tutkimus- ja kehitystoimintaan.

Pääomamarkkinat

Laajan yksityistämisen, euron käyttöönoton ja täysin sähköiseen kaupankäyntiin siirtymisen yhdistelmä on lisännyt Portugalin osakemarkkinoiden kypsyyttä, laajapohjaisuutta ja tehokkuutta. Edistystä on tapahtunut myös EY:n rahoituspalveludirektiivien täytäntöönpanossa. Vaikka pääomasijoittamista koskevan lainsäädännön kehittämisessä on edistytty, pääomasijoitukset ovat edelleen vähäisiä ja riippuvat suuresti julkisten rahastojen tuesta. Näistä syistä Portugalin on kiinnitettävä erityishuomiota seuraavaan seikkaan:

i) Pääomasijoittamisen kehittämiseksi on jatkettava ponnistuksia ja erityisesti on kiinnitettävä huomiota verotuksen tarkistamiseen, jotta vähennetään riskipääoman suhteellisia kustannuksia muihin rahoitusvälineisiin verrattuna.

Työmarkkinat

Portugalin työmarkkinat toimivat paremmin kuin monien muiden jäsenvaltioiden. Kokoaikavastaava työllisyysaste on EU:n korkeimpia. Vakavimpia ongelmia, joiden suhteen Portugalin on otettava muita jäsenvaltioita kiinni, on työvoiman alhainen koulutustaso. Vaikka nuorten työntekijöiden koulutustaso on kohonnut huomattavasti aiempiin sukupolviin verrattuna, se on vielä selvästi muista jäsenvaltioista jäljessä. Portugalin työsuhdeturvalainsäädäntöä pidetään suhteellisen tiukkana. Näistä syistä Portugalin on kiinnitettävä erityishuomiota seuraaviin seikkoihin:

i) Työvoiman työllistyvyyden ja sopeutuvuuden lisäämiseksi koulutusta on parannettava mukaan lukien tekninen koulutus ja laaja-alaisempi esiasteen koulutus, ja tähän on liitettävä asianmukainen etuusjärjestelmä, jolla varmistetaan, että näihin aktiivisiin työmarkkinatoimenpiteisiin osallistumista ja työpaikan vastaanottamiseen kannustetaan riittävästi.

ii) Työmarkkinoiden toimivuuden parantamiseen tähtäävien lakien täytäntöönpanoa on jatkettava. Näihin kuuluvat irtisanomis- ja työkomennusmääräysten väljentäminen sekä työaikajoustojen lisääminen työmarkkinoiden joustavuuden lisäämiseksi.

iii) Työmarkkinaosapuolten välistä kumppanuutta on edistettävä työmarkkinoiden ajanmukaistamiseksi.

13. SUOMI

Viime vuosien nopeaa talouskasvua on vetänyt huipputekniikan tuotteisiin keskittynyt runsas vienti; kotimainen kysyntä on elpynyt aiemmasta lamasta ja työllisyys kasvaa, vaikka työttömyys, joka on pääosin rakenteellista, on edelleen korkea. Voimakas kasvu yhdessä lujan julkisen talouden menojen hillinnän kanssa on johtanut erittäin onnistuneeseen julkisen talouden vakauttamiseen. Koska kasvu voi edelleen jatkua voimakkaana, ylikuumenemisen riski on kuitenkin huomattava.

Finanssipolitiikka

Julkisyhteisöjen ylijäämä nousi 2,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 1999, kun se vuonna 1998 oli 1,3 prosenttia. Tarkistetun vakausohjelman mukaan ylijäämä pysynee yli 4 prosenttina suhteessa BKT:hen koko kauden 2000–2003, ja muutokseen vaikuttaa eniten valtion talouden ylijäämä. Toteutuva ylijäämäkehitys riippuu työn verotuksen keventämisen ja sosiaaliturvamaksujen alennusten ajoituksesta; hallitus aikoo leikata työn veroja ja maksuja 1,5 prosenttia suhteessa BKT:hen vuoden 2003 loppuun mennessä. Ylijäämät ovat perusteltuja, koska väestön nopeaan ikääntymiseen on varauduttava. Näistä syistä finanssipolitiikassa on pyrittävä seuraaviin tavoitteisiin:

i) Vuoden 2000 talousarvion tiukka finanssipoliittinen linja on säilytettävä, koska ylikuumenemisen vaara kasvaa, ja finanssipolitiikkaa on valmistauduttava kiristämään edelleen jo vuonna 2000, jos riski toteutuu selvemmin.

ii) Julkisen talouden ylijäämää on edelleen kasvatettava vähentämällä julkisia menoja suhteessa BKT:hen. Tässä tarkoituksessa on noudatettava lujasti maaliskuussa 2000 ilmoitettuja valtion hallinnon menosuuntaviivoja vuosiksi 2001–2004.

iii) Työn raskasta verotusta on edelleen kevennettävä, kuten tehtiin vuosina 1999 ja 2000; tämä on osa verojärjestelmän rakenneuudistusta, jonka tarkoituksena on tukea työpaikkojen perustamista.

Hyödykemarkkinat

Suomen talouden yhdentyminen Euroopan hyödykemarkkinoihin on parantunut sen jälkeen kun maa liittyi EU:hun. Sisämarkkinalainsäädännön saattamisessa osaksi kansallista lainsäädäntöä ja televiestintä- ja sähköalan vapauttamisessa on edistytty nopeasti. Ennestäänkin huomattavaa T & K-ponnistusta on lisätty 1990-luvun puolivälistä. Suomen talouden hintatasossa ja tuottavuudessa on kuitenkin parantamisen varaa, jos kilpailun riittämättömyys eräillä aloilla tahdotaan korjata. Näistä syistä Suomen on kiinnitettävä erityishuomiota seuraaviin seikkoihin:

i) Kilpailun voimistamiseksi useilla aloilla on toteutettava lisätoimia. Tämä koskee erityisesti jakelualaa. Kilpailulainsäädännön uudistamista on harkittava suurempien valtuuksien antamiseksi kansallisille kilpailuviranomaisille kilpailupolitiikan ajanmukaistamista koskevan komission valkoisen kirjan mukaisesti.

ii) Julkisten palvelujen markkinoita on avattava edelleen, koska tämä alentaa kustannuksia ja parantaa laatua.

Pääomamarkkinat

Suomen osakemarkkinat ovat kasvaneet voimakkaasti viime vuosina sekä pörssin markkina-arvon että pörssissä noteerattujen yritysten lukumäärän osalta. Pääomasijoitusmarkkinat ovat aktiiviset ja kasvuyritysmarkkinoiden äskettäinen perustaminen edistää riskipääoman kehitystä. Lisäponnistuksia on kuitenkin tehtävä riskipääoman kehityksen tukemiseksi. Näistä syistä Suomen on kiinnitettävä erityishuomiota seuraaviin seikkoihin:

i) Erityishuomiota on kiinnitettävä riskipääomasta lokakuussa 1999 annetussa tiedonannossa hyvistä käytänteistä esitettyihin esimerkkeihin, jotka koskevat konkurssilainsäädäntöä ja innovatiivisten työntekijäomistusohjelmien edistämistä.

ii) On jatkettava toimenpiteitä, joilla rohkaistaan yhteisösijoittajia sijoittamaan osakemarkkinoille.

Työmarkkinat

Työmarkkinatilanne parani huomattavasti vuonna 1999 ja myös pitkäaikaistyöttömyyden suhteellinen väheneminen oli huomattava. Työttömyysaste on kuitenkin edelleen EU:n keskiarvon yläpuolella, ja mikä vielä tärkeämpää, työttömyys on melkein kokonaisuudessaan rakenteellista. Muita suuria ongelmia ovat suuri riippuvuus etuuksista työikäisten keskuudessa, työn raskas verotus ja kapea palkkajakauma. Työn verotuksen keventämiseksi, työmarkkinatoimenpiteiden laadun parantamiseksi ja aktiivisten toimien tehostamiseksi on ponnisteltu huomattavasti. Näitä toimenpiteitä on tasapainotettava etuusjärjestelmän uudistuksilla, joilla tuetaan aktivointiohjelmia ja muutetaan perusjärjestelmät enemmän työllistymistä tukeviksi. Näistä syistä Suomen on kiinnitettävä erityishuomiota seuraaviin seikkoihin:

i) Etuusjärjestelmää on tarkistettava, jotta työpaikkojen tarjonta lisääntyisi, työnhaku tehostuisi ja varmistettaisiin riittävät kannustimet ottaa työtä vastaan ja pysyä työelämässä.

ii) On jatkettava viimeaikaisia toimintapolitiikan linjauksia, joilla kevennetään työn verotusta ja erityisesti alennetaan matalapalkkaisten efektiivistä marginaaliveroastetta.

14. RUOTSI

Ruotsin talouskasvun odotetaan vuonna 2000 jatkuvan selvästi trendiä voimakkaampana. Sitä vetävät sekä jatkuva voimakas kotimaisen kysynnän kasvu että vahva vienti. Voimakas kysyntä yhdessä alhaisen inflaatiopaineen kanssa edistää työllisyyden kasvua, ja työttömyyden voidaan odottaa vähenevän vuoden aikana. Tarjontapuolen rajoitteita voi kuitenkin joillakin aloilla syntyä, ja ne aiheuttavat hintoihin nousupainetta, mikä johtuu myös työmarkkinoiden kiristymisestä.

Finanssipolitiikka

Vuonna 1999 julkisyhteisöjen ylijäämä oli 1,9 prosenttia suhteessa BKT:hen, sama kuin vuonna 1998. Tarkistetun lähentymisohjelman mukaan vuonna 2000 ja sitä seuraavina vuosina pyritään jatkuvasti vähintään 2 prosentin ylijäämään suhteessa BKT:hen. Tähän päästään jatkuvalla tiukalla menojen hillinnällä, joka mahdollistaisi myös menojen alentamisen suhteessa BKT:hen. Näistä syistä finanssipolitiikassa on pyrittävä seuraaviin tavoitteisiin:

i) Finanssipolitiikkaa on kiristettävä, sillä vuodesta 1999 noudatettu finanssipolitiikka voisi käydä liian elvyttäväksi nykyisessä voimakkaan kasvun ympäristössä.

ii) Menoja on hillittävä tiukasti tänä ja ensi vuonna, sillä julkisen talouden näkymät perustuvat vahvasti juuri siihen. Tämä johtaa siihen, että julkisyhteisöjen menot suhteessa BKT:hen laskevat edelleen.

iii) Verorasitusta on edelleen kevennettävä, sillä se on yhä korkea, vaikka veroja on alennettu vuonna 2000. Uusien verokevennysten laajuuden ja toteuttamisaikataulun olisi määräydyttävä julkisen talouden kestävyyden ylläpitämistä ja tasapainoisen makrotalouden toimintapolitiikkojen yhdistelmän säilyttämistä koskevan kokonaistavoitteen perusteella.

Hyödykemarkkinat

Ruotsi on yhdentynyt entistä tiiviimmin yhteisön markkinoihin, ja se on saattanut sisämarkkinalainsäädännön osaksi kansallista lainsäädäntöään kiitettävällä tavalla. Valtiontukea myönnetään vähän, tutkimus- ja kehitysmenot ovat EU:n 15 jäsenvaltion korkeimpien joukossa, ja verkkotoimialojen säännöstelyä on purettu. Ruotsin talouden hintatasossa ja tuottavuudessa on kuitenkin parantamisen varaa, jos kilpailun riittämättömyys eräillä aloilla tahdotaan korjata. Näistä syistä Ruotsin on kiinnitettävä erityishuomiota seuraaviin seikkoihin:

i) Sääntelyn poistamista on edelleen jatkettava, sillä se estää tai rajoittaa kilpailua vähittäiskaupassa, rakennusalalla ja lääkealalla, vaikka onkin otettava huomioon, että on aina vaikea luoda täydellistä kilpailua maassa, jossa on paljon harvaan asuttuja alueita. Kuten Ruotsin hallitus jo suunnitteleekin, kilpailuvirastolle on annettava valtuudet soveltaa suoraan perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklaa.

ii) Pyrkimyksiä kilpailun parantamiseksi rautatie- ja lentoliikenteessä on jatkettava.

iii) Julkisten hankintojen tehokkuuden ja julkisten palvelujen tarjonnan parantamiseksi käynnistettyjä aloitteita on edistettävä voimakkaasti.

Pääomamarkkinat

Ruotsin pääomamarkkinoille on ollut luonteenomaista nopea globaalistuminen, teknologian muutos ja pääomasijoittamisen kasvu. Pääomasijoitusmarkkinat ovat aktiiviset. Ne ovat kehittyneet muutamasta lähinnä valtion hallitsemasta toimijasta huomattavaksi yksityisten toimijoiden joukoksi. Aivan varhaisvaiheessa olevilla yrityksillä sekä ”kasvualojen” ulkopuolisilla yrityksillä on kuitenkin edelleen vaikeuksia pääoman saannissa. Näistä syistä Ruotsin on kiinnitettävä erityishuomiota seuraavaan seikkaan:

i) Riskipääoman saantia on pyrittävä edelleen helpottamaan; erityisesti tämä koskee huipputekniikka-alojen ulkopuolella toimivia pienyrityksiä. Huomiota on kiinnitettävä riskipääomasta lokakuussa 1999 annetussa tiedonannossa hyvistä käytänteistä esitettyihin esimerkkeihin, jotka koskevat verotusta ja innovatiivisten työntekijäomistusohjelmien edistämistä.

Työmarkkinat

Työmarkkinatilanne alkoi parantua selkeästi vuonna 1999 ja työllisyysaste on varsinkin naisten osalta unionin korkeimpia. Jo toteutetuista toimenpiteistä huolimatta työn verotus on edelleen raskasta ja etuusjärjestelmät anteliaita. Ruotsin hallitus on oikeassa kohdistaessaan työmarkkinapolitiikkansa inhimillisen pääoman kehittämiseen. Käynnissä olevan aktiivisten työmarkkinaohjelmien keventämisen odotetaan parantavan niiden tehokkuutta, mutta on tärkeää kohdistaa ohjelmat edelleenkin nykyisiin ja potentiaalisiin pitkäaikaistyöttömiin sekä työmarkkinoiden vaatimuksiin. Näistä syistä Ruotsin on kiinnitettävä erityishuomiota seuraaviin seikkoihin:

i) Työtulon korkeaa verotusta on edelleen kevennettävä erityisesti matalapalkkaisten osalta.

ii) Etuus- ja avustusjärjestelmiä on edelleen mukautettava: pääsyä näihin ohjelmiin on selkiinnytettävä, etuuksien kestoa rajoitettava, hallintoa vahvistettava ja työn vastaanottamisen kannusteiden tehokkuus varmistettava.

15. YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA

Kasvu ylitti Yhdistyneessä kuningaskunnassa vuonna 1999 odotukset, mutta vielä voimakkaampaa, trendin ylittävää kasvua odotetaan vuonna 2000, eikä merkittävää inflaatiota ole näkyvissä. Työmarkkinoiden odotetaan edelleen olevan vahvat, ja vaikka palkkatulojen kasvu näyttäisi hieman kiihtyvän, valtion jo toteuttamat toimet työmahdollisuuksien lisäämiseksi ja työn houkuttelevuuden parantamiseksi rajoittanevat vaaraa, että kasvu aiheuttaisi kovempia paineita työmarkkinoilla.

Finanssipolitiikka

Vuonna 1999 julkisen talouden ylijäämä oli 1,2 prosenttia suhteessa BKT:hen. Nyt viranomaiset odottavat ylijäämän olevan budjettivuonna 1999–2000 1,3 prosenttia suhteessa BKT:hen, vaikka sen tarkistetussa lähentymisohjelmassa ennustettiin olevan 0,3 prosenttia. Maaliskuussa julkistetussa talousarviossa eräiden alojen menot kasvavat, ja suunnitteilla on myös valtion investointien kasvattaminen suhteessa BKT:hen nykyiseltä alhaiselta tasolta, mikä tapahtuisi nopeammin kuin aiemmin oli ilmoitettu. Julkisen talouden odotetaan silti pysyvän selvästi ylijäämäisenä myös kaudella 2000–2001. Näistä syistä finanssipolitiikassa on pyrittävä seuraaviin tavoitteisiin:

i) Suhdannekehitys huomioon ottaen julkisen talouden perustilanne on pidettävä laajasti ottaen entisellään kuten lähentymisohjelmassa esitetään ja varmistettava, että jokainen uusi meno- tai veroaloite on tämän tavoitteen mukainen.

ii) Valtion kiinteiden investointien määrää suhteessa BKT:hen on edelleen nostettava tuntuvasti ja koko julkisen talouden menoja on hillittävä tiukasti.

Hyödykemarkkinat

Yhdistyneiden kuningaskuntien talous on hyvin avoin kansainväliselle kilpailulle. Tavara- ja palvelumarkkinoiden vapauttaminen on Yhdistyneessä kuningaskunnassa monessa suhteessa pidemmälle edistynyt kuin muissa jäsenvaltioissa. Ongelmia kuitenkin on edelleen varsinkin liikenteen alalla. Vaikka Yhdistynyt kuningaskunta on tehnyt suuria uudistuksia hyödykemarkkinoiden toiminnan parantamiseksi, alhainen tuottavuus on vakava ongelma. Tämä voi osaltaan johtua tutkimus- ja kehitysmenojen ja innovaatioiden määrän supistumisesta. PK-yritysten kyvyt ylläpitää kasvua ja ammatillisten taitojen puutteet ovat myös huolestuttavia. Näistä syistä Yhdistyneen kuningaskunnan on kiinnitettävä erityishuomiota seuraaviin seikkoihin:

i) Toimenpiteitä, joihin on ryhdytty tai joista on ilmoitettu vähenevien T & K-ponnistusten, vähäisen innovoinnin, taitojen puutteen ja pk-yritysten yleisten epäonnistumisten korjaamiseksi, on seurattava ja tarvittaessa tehostettava.

ii) On kehitettävä pitkän aikavälin suunnitelma, jolla ratkaistaan liikenteen ongelmat: maanteiden ruuhkat, riittämättömät rautatieinvestoinnit ja julkisen liikenteen palvelujen huono laatu.

Pääomamarkkinat

Yhdistyneen kuningaskunnan pääomamarkkinat ovat kypsät ja kilpailukykyiset, ja pääomasijoitusmarkkinoiden kehittämiseksi on vireillä useita aloitteita. Pääomasijoittaminen alkuvaiheen yrityksiin on kuitenkin edelleen vähäistä verrattuna sijoituksiin, joita tehdään toimivan johdon toteuttamiin yritysostoihin. Vaikka eläkerahastoja ei ole määrällisin vakavaraisuussäännöin kielletty tekemästä pääomasijoituksia, niidenkin sijoitukset alkuvaiheen yrityksiin ovat pieniä. Näistä syistä Yhdistyneen kuningaskunnan on kiinnitettävä erityishuomiota seuraavaan seikkaan:

i) On selvitettävä syyt, miksi eläkerahastot eivät tee pääomasijoituksia, vaikka mitkään säännökset eivät näitä sijoituksia rajoita, ja toteutettava toimet näiden sijoitusten edistämiseksi. Tämä on yksi niistä aloista, joita tarkastellaan yhteisösijoittajia koskevassa Mynersin katsauksessa.

Työmarkkinat

Yhdistyneen kuningaskunnan työmarkkinoiden toimivuus on ollut EU:n parhaita viime vuosina. Viime aikojen uudistuksilla on tehostettu ja laajennettu "welfare to work" -lähestymistapaa. Vero- ja etuusjärjestelmien uudistuksilla on alennettu matalapalkkaisten työntekijöiden marginaaliveroa samalla kun on tarjottu etuuksia työssäkäyvien perheille ja vammaisille. Lastenhoidon parantamiseksi on laadittu strategia. Useita toimenpiteitä on toteutettu erityisesti työttömyysalueilla. Mutta vaikka työmarkkinat yleisesti ottaen toimivat hyvin, on edelleen alueita, joille työttömyys, josta suuri osa on pitkäaikaista, keskittyy. Näistä syistä Yhdistyneen kuningaskunnan on kiinnitettävä erityishuomiota seuraavaan seikkaan:

i) Syrjäytyneille alueille ja syrjäytyneisiin yhteisöihin keskittyneen työttömyyden ongelma on pyrittävä ratkaisemaan: on supistettava niiden talouksien määrää, joissa kukaan ei käy työssä, ja tehostettava pitkäaikaistyöttömyyden ehkäisemistä siten, että työttömille aikuisille tarjotaan 12 työttömyyskuukauden jälkeen uusi alku työllisyyspoliittisten suuntaviivojen mukaisesti.

Tehty Santa Maria da Feirassa 19 päivänä kesäkuuta 2000.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J. PINA MOURA